

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn

Mark

-a crɛn -tɛ

Zan a Zozi 'le drenan

(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Zan 1.19-28)

1 ¹Bali -pɪ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn pou sianan 'nɛn 'gʊ. ²E pou 'sia 'le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali 'e 'nan:

«An 'mɛn min -tʊ -tɔala 'i 'lɛ,
-yɛɛ 'i 'lɛ si -tɛa.»

³Min zɪɛ -a wei "we "bui "da.

Yaa ve 'nan:

«Ka Minsan -le -si ta drɛ!

'Ka -yɛɛ -sinun ta -sɛn 'e cin va!» »

⁴Min zɪɛ Zan nɛn. E 'bɔla 'ji "bui "da, ɛn e Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka 'ta 'ka -batize drɛ, -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.»

⁵Minnun nɛn o -nyɛanla Zude 'lɛglɔn 'ji 'lee Zeruzalɛm bɛ, o "kaga "ta Zan wei manlɛ. O 'wee 'wɪ 'wɪdɪnun 'vɪ 'wein Bali lɛ minnun pɛɛnɔn yɪɛ man, tɛ Zan o -batize dra 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ, -a va.

⁶-Wi nɛn waa laabo Shamo bɛ, -a "ɛsɔ nɛn Zan da, ɛn -wi 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -ble fɛ -a. ⁷E 'nan minnun lɛ 'nan: «Min -tʊ "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn -a 'pɛlɛlɛ "mlɪan 'an da. 'An 'ka -yɛɛ -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ. ⁸An 'ka -batize dra 'yi 'a, 'pɪan -yɛɛ 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.»

Zan Zozi -batize dre

(Mt 3.13-17; Lk 3.21-22; Zan 1.32-34)

9Tu zɛ -a wlu bɛ, ɛn Zozi 'si Galile 'fla nɛn waa laabo Nazareti bɛ -a da, ɛn e -ta Zan -va. -A -nan nɛn Zan -a -batize dre Zudan 'yi 'va. 10Zozi 'ɛ 'si 'yia bɛ, te e labli ye 'e 'lɛ 'sudi, ɛn e Bali lei 'yɪ e sɔɔn 'da 'le -plablo -le 'wɪ 'zɪ. 11-A -nan nɛn wei -tu wu laji. E 'nan: «I ya 'an 'pɪ nɛn maan ye 'yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman bɛ -a.»

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ 'dre

(Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

12"Be -sru, ɛn Bali lei -ku Zozi 'a "bui 'da. 13E yi dre 'nan nun -fuba sinjen, te Satan -a man -taan. E ya -winun va lu -ji, te Bali -le 'pasianɔn -a "sua.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

14Zɪ minnun Zan -fɔ -pɪ 'kuin bɛ, ɛn Zozi 'li 'e da Galile 'lɛglɔn 'ji. -A -nan nɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔɔnɔn vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: 15«Tu nɛn Bali -a kɔɔn bɛ, e 'bɔ. Bali -le mingɔnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo. 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka yi -tera Bali -le 'wɪ 'nɔɔnɔn da!»

Zozi pɔ -tenɔn sinjen dre 'e -srɔnɔn 'a

(Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

16Zozi a ciunan 'yi -dan nɛn Galile bɛ -a man, ɛn e Simɔn 'lee 'e -suannɛn Andre 'yɪ, te o ya pɔ -tenan "se "a. 17ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka dreɛ minnun nɛn o min laabo 'an -sru "bɛ waa.» 18'Nun tɔɔn o 'wee "senun -sran, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

19E -kudɪ 'sia "nyian 'e 'lɛ, ɛn e Zebede -pinun 'yɪ, te o ya 'wee "senun -peenɛn -klɪ -ji. Zaji 'lee 'e "bɪ Zan nɛn. 20Zozi o laabɪ, -a -nan nɛn o 'si 'o "tɪ Zebede 'lee 'wee 'nyranman 'panɔn -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -yɪ -wɪdɪ "pin min -tu -sru

(Lk 4.31-37)

21Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'ku 'fla nɛn, waa laabo Kapanamo bɛ, -a da. 'Flinla "yi da bɛ, e wla -wee cin yɪ 'kuin, ɛn e Bali -le 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji.

22-Yee 'wɪ "paadɪ minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa "paaman o ji "le Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yɛ. Ya'a "paalɛ o ji "le 'nan 'fluba 'ci vɪnɔn 'le vɛ -zɪ dt.

23Min -tu a cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, -yɪ -wɪdɪ "a -a -sru. Min zɛ e -paandɪ 'sia, yaa 'vɪ 'nan: 24«Nazareti min Zozi, -mɛ "wean nɛn i -tɔa 'kve 'wɪ 'ji? I -ta 'ku klu 'sɔlɛ. Mɛin -tɔa. Bali -le min tɔglɪ nɛn 'yia.»

25 Zozi 'wɪ 'pla -yre 'nan: «I 'ta -tɔ! I 'si min 'gʊe -a -sru!» 26 -Yɔ -wɪdɪ "min zɪe -a nyɔɔndɪ 'sia 'plɛblɛ, te e -paanman, ɛn e 'si -a -sru.

27 'Wɪ zɪe e ciɪla min pɛɛnɔn da. Waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "su -man wɪ 'bɛ ci zɪe? Min 'gʊe -yee 'wɪ "paadt a 'e 'trɛ, ɛn Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yre. E -yɔnɔn -le 'plɛblɛ yi -kaa. 'Wɪ nɛn yaa ve -wɛ "bɛ, waa drala 'da.»

28 -A -nan nɛn minnɔn Zozi 'sɪ -fɔdɪ 'sia 'kpa tɪgɪ Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi Simɔn 'sea 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga beli

(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

29 Zɪ Zozi 'bɔla cin yɪ 'kuin bɛ, ɛn e -kɔ Simɔn 'lee Andre -le "kɔnnɛn 'o 'vale Zaji 'lee Zan -a. 30 'Wɛɛ 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, te Simɔn nan "bɔ 'a 'e nyinnandɪ 'kɔlɛ -wɔandɪ 'plɛblɛ 'lɔ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ. 31 Zozi pli "man, yaa 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn yaa wɪuan. 'Nun tɔɔn -a 'kɔlɛ 'ji 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nɛn e fɛ -nɔn -wɛlɛ.

32 Zɪ funninmlan 'pla yɪdɛ 'fɔ plɔ va bɛ, ɛn minnɔn -tadt 'sia -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'lee minnɔn pɛɛnɔn nɛn -yɔ -wɪdɪ "a o -sru "bɛ waa Zozi lɛ.

33 'Flanɔn "kaga "ta -senlɛ 'kɔn zɪe -a 'lɛ "nɛn. 34 Zozi min "kaga beli -cɛ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'sidɪ -a o man. ɛn e -yɔ -wɪdɪ 'si min "kaga -sru "nyian. Zozi 'ka -yɔ -wɪdɪnɔn 'tɔlɛ -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ min nɛn Zozi ci -a bɛ waa -tɔa.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji

(Lk 4.42-44)

35 Bodrun te klun a tian bɛ, Zozi wɪuan, ɛn e 'bɔla bei. E -kɔ Bali tru 'bale 'fla -sru fɛnan nɛn -a -nan ci flu bɛ -a -nan. 36 Simɔn 'lee Zozi -srunɔn -mienun bɛ, o -kɔ Zozi -wɛɛlɛ. 37 Zɪ waa 'yɪ bɛ, ɛn o -yre 'nan: «Minnun pɛɛnɔn a 'i -wɛɛnan.»

38 ɛn Zozi 'a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «-Kaa ku fɛ pee -nan! -Kaa ku 'fla 'gʊe -a "srɔn 'flanun da, -e 'an Bali -le 'wɪ vɪ -nan nun. Kɔɔ 'wɪ zɪe -a man nɛn an -ta 'trɛ da.» 39 ɛn e ciɪdɪ 'sia Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. E Bali -le 'wɪ 'vɪ cin yɪ 'kɔnnɔn -ji, te e -yɔ -wɪdɪ -pian "minnɔn -sru.

Zozi -kogobe 'tezan -tɔ beli

(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)

40 Yi -tɔ da bɛ, -kogobe 'tezan -tɔ -ta Zozi 'lɛ. E "pɔ sɔɔn "wɪu, ɛn yaa tru 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «Maan -tɔa 'nan -te i wɪu "man "bɛ, i -kɔlaman i -kogobe 'sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'lɛ.»

41 -A nyrinda -sen Zozi da. 'E 'pɛ 'su "ji, e klɛ "man, ɛn yaa 'vɪ -yre 'nan: «An "we "man! I drɛ 'saun Bali 'lɛ!» 42 'Nun tɔɔn -kogobe 'si "man, ɛn e drɛ 'saun Bali 'lɛ.

43 Zozi 'wɪ 'pla -yre -a "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -yre 'nan: 44 «Te 'i 'wɪ nɛn e drɛ 'gʊe -a -nan sɛɛ wɔ min -tɔ lɛ "fo "dɪ! 'Pian 'i 'kɔ Bali -panzan -tɔ -va -e 'yei 'nanjen! "Bɛ -sru 'sraga nɛn Moizi -a kɔɔn bɛ 'i drɛ, -e minnɔn 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan, i beli!»

45'Pian min zɛ 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "bɛ, yaa 'sɪnan 'padɪ 'sia min 'tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ. -Yɛɛ "wɛan Zozi 'ka -kɔlɛlɛ "nyɪan -e 'e 'fli -kɔɔn 'fla dɪ. ɛn e -fɔ 'fla -sru fɛnan nɛn min "ka "dɛ -a -nan. 'Pian tɛ minnɔn 'sia fɛ pɛɛnɔn 'nan, o -ko "va "nun.

Zozi min -srandɪ "tra "tv belɪ

(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)

2 ¹Yi 'fli yaa "bɛ -sru, ɛn Zozi 'li 'e da Kapanamo. Minnɔn -a 'man 'nan Zozi a "kɔnnɛn, ²ɛn o "kaga "ku "va. Min a "kaga "bɔ "lɛ "wɛan, 'tɔnan 'ka 'fulɛ "nyɪan 'kɔn 'lɛ "nɛn "dɪ. Zozi Bali -lɛ 'wɪ vɪdɪ 'sia -wlɛ.

³-A -nan nɛn, minnɔn -tadɪ 'sia min -srandɪ -tv -a Zozi lɛ. E ya min sinjɛn lɔ "sɛ "ji. ⁴'Pian waa 'a -kɔlɛlɛ -plɪdɪ -a Zozi man dɪ, min a "kaga "lɛ "wɛan. -A -nan nɛn o 'kɔn tri, waa 'fɔn 'e 'win -ji fɛnan nɛn Zozi cɪ 'e 'tɔdɔ bɛ -a -nan. O -cɛzan zɛ -a sɔɔnla. ⁵Zɪ Zozi -wee yi -teradɪ 'e da 'yɪ bɛ, ɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɛ -yrɛ 'nan: «'An 'pɪ, 'wɪ 'wɪlɪdɪnɔn nɛn yɪa drɛ bɛ maan fui.»

⁶Bali -lɛ 'fluba 'ci vɪnɔn -mie a min "kaga zɛ o yei 'o -nyrandɪ. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan: ⁷«-Mɛ "wɛan nɛn, min 'labɛ, e 'wɪ zɛ -a vɛ? E Bali srɔn. -Tɛ ya'a 'sɪlɛa Bali -tɔwli "a dɛ, -tɛ -kɔlaman min -lɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪnɔn fuidɪ -a?»

⁸Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn ci "nrɔndɪ zɛ, e ya 'ka 'ji? ⁹-Tɛ maan 'vɪ min -srandɪ "tra 'gɔɛ -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'wɪlɪdɪnɔn nɛn yɪa drɛ bɛ maan fui», 'bɛ a -tv. ɛn -tɛ maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I wɪuan, 'i 'yɛ nyɪnnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ», 'bɛ a -tv. 'Wɪ "fli zɛ, -a "cɛn "vɪdɪ 'bɛ cɪ 'plɛblɛ? ¹⁰'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan -kɔladɪ a 'an 'bɔ Blamin -pɪ -lɔ -e 'an min -lɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪnɔn fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɛ -yrɛ 'nan: ¹¹«'I 'wɪuan! 'I 'yɛ nyɪnnan "dave 'sia! 'I 'ku 'yɛ "kɔnnɛn!» ¹²'Nun tɔɔn min zɛ e wɪuan, e 'yɛɛ nyɪnnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdɪ 'sia min pɛɛnɔn yɛ man, e 'bɔla bɛi. 'Wɪ zɛ e cɪla 'o pɛɛnɔn da. O Bali 'tɔ 'yɪ 'vɪ, ɛn waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ 'gɔɛ ku'a tɪan 'li -a -nan yɪlɛ dɪ.»

Zozi Levi laabɔ

(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

¹³Zozi 'ku "nyɪan Galilɛ 'yɪ man. Min "kaga "kɔla -a -sru, ɛn e Bali -lɛ 'wɪ 'nɔɔnɔn paa o ji. ¹⁴"Yɛɛ -ku 'e 'lɛ bɛ, tɛ e Alɪfɛ -pɪ Levi ye 'e -nyrandɪ fɛnan nɛn o 'sukɔlɛ "sia bɛ -a -nan. E ya 'yɛɛ 'nyranman 'panan. ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Levi wɪuan, ɛn e sɔɔnla -a -sru.

¹⁵"Bɛ -sru ɛn Zozi 'lɛɛ 'e -srɔnɔn 'ku Levi -lɛ "kɔnnɛn fɛnɔn -blɪlɛ. 'Sukɔlɛ 'sɪnɔn 'lɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛnɔn -mɪɛnɔn yɪa fɛ zɛ -a -sru. Kɔɔ min "kaga 'bɛ 'kɔla -a -sru. ¹⁶'Fluba 'ci vɪnɔn nɛn o ya Farɪzɛn 'nɔn 'a bɛ, zɪ waa 'yɪ 'nan Zozi a fɛ -blɪnan 'o 'vale 'sukɔlɛ 'sɪnɔn 'lɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛnɔn -mɪɛnɔn -a bɛ, ɛn waa 'vɪ -a -srɔnɔn lɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn e fɛ blɪ 'o 'vale 'sukɔlɛ 'sɪnɔn 'lɛɛ min -wɪlɪdɪ -mɪɛnɔn -a?»

¹⁷Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɛ, wa'a -dɔdrɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ cɪ o man bɛ, -wɛɛ cɪ -dɔdrɔ -va. ɛn 'nyian bɛ minnun nɛn o cɪ tɪɪɪ bɛ, -wee "wean "cɛɛ an -ta dɪ, 'pian an -ta 'wɪ 'wɪdɪ 'dɛnɔn 'va. An -ta o laabulɛ -e 'an Bali -le -si -kɔɔn -wɛ.»

Zozi 'le 'wɪ "paadt a "le fɛ -trɛ -le 'wɪ 'zɪ
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)

¹⁸Zan -srɔnɔn 'lee Farizen 'nɔn a fɛ 'sɔnnan. ɛn minnun -ta 'wɪ laabulɛ Zozi 'lɔ 'nan: «Mɛ "le "wean nɛn, Zan -srɔnɔn 'lee Farizen -srɔnɔn fɛ "sɔan, tɛ "yie -srɔnɔn 'ka fɛ sɔan dɪ?»

¹⁹ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Te minnun -a lɪ 'pa "fedi dɛnan bɛ, tɪ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yei "bɛ, minnun fɛ "sɔan? -Cɛɛ, tɪ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o va bɛ wa'a 'kɔlamɛn fɛ 'sɔndɪ -a dɪ! ²⁰'Pian yi nɛn lɪ -trɛ 'pazan -taa 'silɛ o yei "bɛ, -a nyan nɛn o -taa "fɛ 'sɔnlɛ.

²¹ɛn 'nyian bɛ, min 'ka sɔ -trɛ 'fɪ 'sia, -e 'e 'pa sɔ cɛɛ 'fɪ bunan dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ "dɛ, sɔ -trɛ -a cɛɛ 'fɪ bunan "paa "va. ²²ɛn 'nyian bɛ min 'ka 'wɛn -trɛ sɛan -wi 'kɔlɛ 'trɛ cɛɛnɪn -ji dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ "dɛ, -wɛn -trɛ -wi 'kɔlɛ 'trɛ cɛɛnɪn fɛaman, tɛ -wɛn 'lee 'trɛnɪn 'bɔ sɛ. 'Pian e ya "le min 'e 'wɛn -trɛ -sɛn -wi 'kɔlɛ 'trɛ -trɛnɪn -ji!»

Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi man
(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³'Flinla "yi da nɛn, Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'ciɪdɪ 'sia fei -tɪ da. Fɛ 'wɛ nɛn fei zɪɛ -a da bɛ, e ya 'lee 'saa 'le 'wɪ 'zɪ. -A -srɔnɔn 'ko -a "cɛɛndɪ -a, tɛ waa -ble. ²⁴-A -nan nɛn Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «"I 'yɪɔ 'wɪ nɛn 'i -srɔnɔn -a dra bɛ -a. -Cɛɛ 'flinla "yi da bɛ, wa'a 'wɪ 'labɛ -a dra dɪ.»

²⁵ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ 'li, tɛ dra -a -tɛa 'o 'vale 'yɛɛ minnun -a bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dɪv? ²⁶E wɪa Bali -le 'kuin, ɛn Bali -le 'kpɔn nɛn Bali -pannɔn 'saza 'bɛ -ble bɛ, yaa 'sia, yaa blɪ, ɛn e 'yɛɛ minnun "le "nɔn. Tɪ zɪɛ -a va bɛ, tɛ Abiata 'bɛ cɪ Bali -pannɔn 'tazan -a.»

²⁷ɛn Zozi -a 'pla "da 'nan: «Bali 'flinla "yi drɛ minnun -le vɛ -a! Ya'a minnun dreɛ 'flinla "yi -le vɛ -a dɪ. ²⁸-Yɛɛ "wean nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ, mɛɛn cɪ 'flinla "yi san -a.»

Min -tɪ nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ Zozi -a belɪ
(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

3 ¹Zozi 'kɪ pɛɛ 'wɪ "nyian cin yɪ 'kuin. Min -tɪ a 'kɔn zɪɛ -a -ji, -a -pɛla 'tɪ a 'e 'kadɪ. ²Farizen 'nɔn nɛn 'kɔn zɪɛ -a -ji bɛ, o Zozi 'nanjɛndɪ 'sia -gɔɛɛn 'nan, -tɛ e min zɪɛ -a "belia 'flinla "yi da -o. Waa dre zɪɛ 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man. ³Zozi -a 'vɪ -pɛ -kazan lɛ 'nan: «"I 'wɪuan! "I 'tɔ min yei 'gɪv!»

4 En Zozi -a laabu -wɔɔ 'nan: «-Mε "wɔ nɛn -cee -pei -a vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min lɛ 'nan 'e 'wɔ 'yɪ 'drɛ 'flɪnla 'yɪ da, -baa 'wɔ 'wɪdɪ 'nɛn e drɛ? En 'nyɪan bɛ, e min 'belɪa, -baa e min 'tʋɛ -e 'e 'ka?» Min -tʋ 'ka 'wɔ 'sɪlɛ 'da 'dɪ.

5 Zozi o pɛɛnɔn -nanjɛɛn 'tʋdʋ nyran da. -Wee 'trɔɛn "yuyɪ nɛn waa "taan Bali va bɛ, -yee "wean -a ta drɛ 'trɔdrɔ. -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan: «I 'pɛ 'sʋ 'jɪ!» E 'e 'pɛ 'sʋ 'jɪ, ɛn -a -pɛ drɛ 'plɔnblɔn 'e 'pa 'jɪ.

6 Farɪzen 'nɔn 'bɔla bɛɪ. O -kʋ Erodɪ -lɛ minnʋn 'va -a 'palea "da 'nan 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -tɛ.

Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 12.15-16; Lk 6.17-19)

7 Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'kʋ Galɪlɛ 'yɪ man. Min "kaga 'kʋla o -sru. O -mie 'sɪ Galɪlɛ 'lɛglɔn 'jɪ, ɛn o -mie 'sɪ Zude 'lɛglɔn 'jɪ, 8 ɛn o -mie 'sɪ Zeruzalem, ɛn o -mie 'sɪ Idume 'lɛglɔn 'jɪ, ɛn o -mie 'sɪ 'lɛglɔn nɛn Zudan 'yɪ -sru "bɛ -a -jɪ, ɛn o -mie 'sɪ 'lɛglɔnnʋn nɛn Tir 'lee Sɪdɔn "srɔn "bɛ o jɪ. Min "kaga zɪɛ o -ta Zozi 'va, kɔɔ 'wɔnʋn nɛn yaa dra bɛ waa 'man. 9 -Yee "wean Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan, 'o 'kʋlɔ -tʋ man wɔw, "tɔɔɔ minnʋn 'o trun 'e man "kaga. 10 Fɛ -lɛ "wean nɛn e 'wɔ zɪɛ -a 'vɪ bɛ -yɛɛ cɪ 'nan, e min "kaga 'belɪ, ɛn -cɛnɔn pɛɛnɔn 'o cɪn -mɛandɪ 'sɪa 'nan -e 'o kɛ "man. 11 Minnʋn nɛn -yʋ -wɪdɪ "cɪ o -sru "bɛ, -tɛ o Zozi 'yɪ bɛ, o -tɛɛmlan "wɪlʋ, tɛ o -paanman 'nan: «Bali -pɪ nɛn 'yɪa.» 12 'Pɪan Zozi 'wɔ "paala -wɛ 'kɪagla. Yaa vɛ -wɛ 'nan: «Tɛ 'ka min nɛn 'an cɪ bɛ -a ta bɔla minnʋn lɛ dɪ!»

Zozi min 'sɪ "va -fuda "fɪ 'yee 'pasɪanɔn 'a
(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

13 "Bɛ -sru ɛn Zozi pɔn -tʋ trɪ. Minnʋn nɛn Zozi cɪ "va "bɛ, e o laabu 'e 'va. ɛn o -kʋ -a "srɔn. 14 Zɪ e min -fuda "fɪ 'sɪ "va zɪɛ, ɛn e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasɪanɔn. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e 'o 'kɔn -a "srɔn. ɛn yaa drɛ 'nan -e 'o 'kʋ Bali -lɛ 'wɔ vɪ, 15 tɛ -kɔladɪ a -wɔɔ -e 'o -yʋ -wɪdɪnʋn -pɪn minnʋn -sru. 16 Minnʋn nɛn e o 'sɪ "va "bɛ, o 'tɔ nɛn 'gʋ: Sɪmɔn nɛn yaa 'tɔ 'pa Pɪɪrɪ bɛ, 17 'lee Zebede -pɪnʋn Zajɪ 'lee 'e "bʋ Zan nɛn Zozi o 'tɔ 'pa Boanezɪ bɛ, -a -cɪ nɛn 'nan laa -paan "sʋ -man minnʋn, 18 'lee Andre, 'lee Filipʋ, 'lee Batelemi, 'lee Matɪɛ, 'lee Toma, 'lee Alɪfɛ -pɪ Zajɪ, 'lee Tade, 'lee Sɪmɔn -tʋ nɛn waa laabo 'nyɪan Zelo bɛ, 19 'lee Zudazɪ Kariotɪ. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ -nyɛn.

Zozi 'lɛ 'pleblɛ "sɪa nyɪn?
(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23)

20 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kʋ "kɔnnɛn. Minnʋn 'o cɪn 'yɪ "nyɪan "man "kaga "lɛ "wean, Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'ka 'o 'wɔlʋ -da yɪlɛ -e 'o fɛ -blɪ dɪ. 21 Zɪ Zozi 'mangʋlɪnʋn 'wɔ zɪɛ -a 'man bɛ, o -sɪ 'sɪa 'nan 'o 'kʋ -a 'kʋnlɛ. Kɔɔ -a -cɪn a o jɪ 'nan, -a -wɔlʋ srɛ 'e da.

²² En 'nyian be, 'fluba 'ci vunɔn nen o 'si Zeruzalem be, o 'nan, -yɔ -wliɔnun tazan nen waa laabo Belzebul be, e ya Zozi -sru. En -yee 'plɛble 'a nen e -yɔnun -pian 'minnun -sru.

²³ -A -nan nen Zozi o laabu, en e 'wɪ tin 'badɪ 'sia -kɔnnɛn 'ji. E 'nan: «Satan 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔ 'fli -pin dɪ. ²⁴ -Te 'lɛglɔn 'tɔ -ji minnun cɛɛn 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin man be, 'lɛglɔn zɪɛ, e -wia. ²⁵ En -te 'kɔn 'tɔwli 'lɛ 'nen 'nɔn 'be ci 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a dɛnɛn oo, 'kɔnnɛn zɪɛ e -wia. ²⁶ -A -tɔwli 'nen 'nyian Satan 'lee -yee -yɔnun -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin yei "be, "te -yee mingɔnnɛn trɛ -wi -a -nan 'mɔn. ²⁷ Ka -tɔ 'nan, Satan nen e ya min 'plɛble 'a be, min 'ka 'kɔlaman -e 'e -wla -yee 'kuin -e 'e -yee fɛnun crin wɔ, -te ya'a Satan 'bɔ -yrɪlɛ dɪ.

²⁸ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, 'wɪ 'wliɔɪ pɛɛnɔn nen min -a dra be, Bali -kɔlaman -a 'cɛɔɪ -a min lɛ. En 'nyian wei -wliɔɪ pɛɛnɔn min -a -fɔa Bali lɛ be, Bali -kɔlaman -a 'cɛɔɪ -a min lɛ. ²⁹ Pian 'wɪ nen Bali lei 'saun -a dra be, min nen e 'we "man -wliɔɪ "be, Bali 'ka -a cɛa -a san lɛ 'li "fo "dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ 'wliɔɪ zɪɛ e -fo -yrɔ 'li "fo "lɛ vɛ -a.»

³⁰ Minnun nen o 'nan, -yɔ -wliɔɪ "a Zozi -sru "be, o 'tɔ 'ji nen e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

-Tɪ nen Zozi -a "siala 'e dɪrɪ 'a?
(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ Zozi "bu 'lee -a "bɔnɔn -ta. O -fɔ 'o 'tɔɔɪ bei, en o min -tɔ 'pa 'sia 'nan 'e 'kɔ Zozi laabu. ³² Minnun "kaga "a 'o -nyrandɪ Zozi "srɔn. Waa si -fɔ. O 'nan -yrɛ 'nan: «I "bu 'lee 'i "bɔnɔn a bei. O 'nan, 'i 'lɔ!»

³³ Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Tɪnɔn 'be ci 'an "bu "a? En -tɪnɔn 'be ci 'an "bɔnɔn -a?»

³⁴ Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, e minnun nen waa si -fɔ be, o -nanjɛɛn, en e 'nan: «"Ka 'yɪɔ! "An "bu 'lee 'an "bɔnɔn nen 'gɔ. ³⁵ Fɛ nen maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, min nen e Bali ci 'sɔ wɪ dra be, -yɛɛ ci 'an "bɔ -a, en -yɛɛ ci 'an "blu "a, en -yɛɛ ci 'an "bu "a.»

'Saa 'fɔzan man -kɔnnɛn
(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

4 ¹ Yi -tɔ da be, Zozi 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji 'nyian Galile 'yi man. Minnun a trenan "man "kaga, -yee "wɛan e -fɔ -klɔ -ji 'yi yɪɛ da, en e -nyran. Minnun -fɔ 'o 'sendɪ 'yi 'plo da. ² -Kɔnnɛn "ji nen e 'wɪ "kaga paa o ji. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: ³ «"Ka 'yɪɔ 'wɪ 'tɔ nen 'gɔ! "Ka 'trɛɛn 'tɔ -yrɛ! Min -tɔ 'be 'kɔ 'saa 'fɔlɛ. ⁴ Zɪ e ya -a wɛɛnnan be, -a 'wɛ plɔɛn 'sran -si man. "Lomannun -ta, waa bli. ⁵ -A 'wɛ -mie -sran puo da, fɛnan nen 'trɛ 'ka "kaga "dɪɛ -a -nan. E bɔɔɪ 'sia tada, kɔɔ 'trɛ 'ka "da "kaga "dɪ. ⁶ Zɪ yɪɛ 'bidɪ 'sia be, en e kaala 'nan, -a "sɛin 'ka 'kɔlɛ -kɔɔbli dɪ -le "wɛan. ⁷ -A 'wɛ plɔɛn

'sran fɛnan nɛn -tein -taa "bɔle bɛ -a -nan. -Tɛin zɛ e 'tu, e blala 'saa man, wa'a -kɔlale -sendɪ -a "da "dɪ, ɛn o kaa. ⁸-A 'wle plɔɛn 'sran 'trɛ "yi "da. 'O 'bɔ, 'o tru, ɛn 'o 'sɛn "da. -A bɛ -tu 'wle a "man -fuba yaaga. -A bɛ -tu 'wle a "man -fuba 'shɛɛdu. -A bɛ -tu 'wle a "man -yaa tu. ⁹Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

-Mɛ "le "wean nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?

(Mt 13.10-17; Lk 8.8-10)

¹⁰"Bɛ -sru, zi Zozi 'fʊ 'e 'saza 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli 'lee min -mienun -a bɛ, ɛn waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn, yia -fɔ 'gʊɛ, -a -ci nɛn 'nɔn?» ¹¹-A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Kaa 'gʊɛ, 'ka lɛ nɛn Bali 'yee 'wɪ yɔɔdɪ nɛn 'e min "paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnun nɛn o 'ka 'an -sru "dɪɛ, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn "ji. ¹²E drɛ zɛ 'nan -e 'o fɛnan -nanjɛn, tɛ wa'a -kɔnnɛn 'yɛ dɪ, ɛn -e 'o 'wɪ man, tɛ wa'a -ci maan dɪ, "tɔgɔ 'o 'fli -nɔn Bali lɛ -e 'bɛ -wee 'wɪ 'wɪdɪnɪn fui.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnɛn "ci 'vɪ

(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³Zozi -a laabu -wɪlɔ 'nan: «-Tɛ ka'a -kɔnnɛn 'gʊɛ -a -ci manlɛ dɪɛ, kaa dra 'kɔ -e 'ka pɛɛnɪn -ci man?»

¹⁴-A -nan nɛn yaa 'vɪ -wle 'nan: «'Saa 'fɔzan -ku 'yee 'saa 'fɔle, e ya "le 'nan, min -tu 'bɛ 'ku Bali -le 'wɪ vɪlɛ. ¹⁵'Saa 'wle nɛn e -sran -si man bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ maan, 'nɪn tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁶ɛn 'saa 'wle nɛn 'e 'sran puo da bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ maan, 'nɪn tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁷Wa'a tʊɛ -e -a "sɛin 'e 'ku -kɔɔbli dɪ. Wa'a 'o "trɔɛn 'tɔala 'ji dɪ. -Tɛ 'wɪ yɪdɪ 'lee 'tɛ 'padɪ o da a bɔnan o man Bali -le 'wɪ 'le "wean bɛ, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru. ¹⁸ɛn 'saa 'wle nɛn e -sran fɛnan nɛn -tein -taa "bɔle bɛ -a -nan bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁹'Pian minnun zɛ, o -taa 'o 'ci "nrɔndɪ 'silea 'trɛda fɛnun "kaga "da. Fɛ yɪdɪ o see "paaman. O ya "vale fɛ pɛɛnɔn 'e drɛ 'wee vɛ -a. 'Wɪ zɛ e -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vɪlɛ 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. ²⁰ɛn 'saa 'wle nɛn o -sran 'trɛ "yi "da bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man -e 'o 'ta wɪla "da "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. Tɔɔn 'nyranman nɛn Bali wei -a 'padɪ 'siala o man bɛ, -a "nɛn bɔala -dan. Tɛ o drɛ "le 'nan 'saa nɛn -a bɛ -tʊwli 'wle a "man -fuba yaaga, ɛn -a -tʊwli 'wle a "man -fuba 'shɛɛdu, ɛn -a -tʊwli 'wle a "man -yaa tu bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ.»

-Kannɛn man -kɔnnɛn

(Lk 8.16-18)

²¹"Bɛ -sru ɛn Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn -e 'e yɔɔ -pɔ wlu dɪ. -Tɛ 'bɛ "cɛɛ "dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan "dave wlu dɪ. 'Pian waa

-tɔala fɛnan 'wein da, te minnun pɛɛnɔn -a ye. ²²Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ -tu 'ka 'fo 'e yɔɔɔɔ -trilii, -e 'e vɛlɛ 'e bɔla 'ji di. En 'wɪ yɔɔɔɔ -tu 'ka -e 'o vɛlɛ 'o man fɛnan 'wein da di. ²³Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn 'ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!

²⁴'Ka dre "yi 'wɪ nɛn ka ci -a mannan 'gʊɛ -a va! Zɪ ka Bali wei 'man bɛ, -a da nɛn Bali 'wɪ tɔɔɔɔ "paa "da 'cɛɛ, -e 'e 'ku 'e 'lɛ. ²⁵Kɔɔ min nɛn e ci -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa "paa "da. 'Pian min nɛn e "ka -yrɔ "diɛ, -a "tiennen nɛn -yrɔ "bɛ, o -taa -a 'silɛ.»

Fei fɛ 'wɛ bɔɔɔ da -kɔnnɛn

(Ezai 55.10-11; 1 Ko 3.6-7)

²⁶En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɔɔɔ min da bɛ -nyrɛn 'gʊ. E ya "lɛ min -tu 'saa -fɔ 'yɛɛ fei. ²⁷"Bɛ -sru e yi -tɛa "pei -man -e 'e 'fuɔ bodrun. Yaa dra zɪɛ yi -tuɔɔ pɛɛnɔn man. 'Pian fɛ nɛn e dra 'lɔɔ -e 'saa nyriɛn 'e bɔ -e 'e tru bɛ, ya'a tɔa di. ²⁸'Trɛ -a bɔa 'e 'fli -a. Yaa nyriɛn bɔa 'e 'flin, "bɛ -sru -e 'e 'sɛn "da, -e 'e 'yi mlin. ²⁹-Te -a 'wɛlɛ tran bɛ, te -a -tɛɔɔ 'bɔ. -A -nan nɛn min zɪɛ e -ko -a -tɛlɛ srɛn 'a.»

Fei fɛ 'wɛ 'tʊ man -kɔnnɛn

(Mt 13.31-35; Lk 13.18-19)

³⁰En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɔɔɔ min da bɛ, -mɛ "man "nɛn -kaa -kɔnnɛn? -Kɔnnɛn "cɛn "fɔɔɔ -a nɛn maan -ci ve 'cɛɛ? ³¹Maan -kɔnnɛn fei fɛ 'wɛlɛ 'tʊ man. -A 'wɛlɛ "wɛnnɛn "mlian 'trɛda fɛ 'wɛlɛ pɛɛnɔn da. ³²'Pian -te waa -fɔ bɛ, e bɔa -e 'e tru. -A -dan -cia fei sinwɛlɛ pɛɛnɔn da. 'E plan -tɔa, -e "lomannun 'o "kɔɛ "tɔ -a 'la 'va.»

³³-Kɔnnɛn zɪɛ -a "kaga "fɔɔɔ -a bɛ, Zozi Bali -le 'wɪ paa minnun ji "lɛ zɪ o -kɔlaman -a -ci mandɔ -a bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ³⁴-Kɔnnɛn 'saza 'ji nɛn e tin 'ba minnun lɛ. 'Pian -te 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a o -fu 'o 'saza bɛ, -e 'e pɛɛnɔn 'ci vɪ -wɛlɛ.

Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ ta -tɔ

(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

³⁵Yi -tuwɛlɛ 'bɔ zɪɛ -a funninmlan nɛn, Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «-Kaa ku 'yi -sru!» ³⁶O -si -nɔn minnun lɛ. -A -nan nɛn o -kɔɔɔ 'sia. -Klɔ nɛn Zozi ci -ji paan bɛ, -a -ji nɛn e -fuɔ en o -kɔɔɔ 'sia. -Klɔ -mienun yra o -sru. ³⁷En fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ "fɛɛndɔ 'sia. 'Yi 'sendɔ 'sia -klɔ -ji. 'Sien ve bɛ 'yi 'ta -klɔ faa. ³⁸Tʊ zɪɛ -a wɛlɛ bɛ, te Zozi a yi -tɛnan -klɔ pei 'ji. -A -wulo a 'e pladɔ -sunmun da. -A -srɔnɔn 'a fuɔ, en o -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'ku 'nan cɛɛn 'nyandɔ man. "Yie 'man wɪ 'ka 'ji duɔ?»

³⁹-A -nan nɛn Zozi wɛlɛ, e paan fulɔ da, en yaa 'vɪ 'yi lɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'ta "tra!» 'Nun tɔɔn fulɔ "fɛɛndɔ 'lɛ 'tɔ, en fɛnan -tɔ flu. ⁴⁰Zozi -a laabu -wɛlɛ 'nan: «-Mɛ "kɛlɛ nɛn kaa wo zɪɛ? Ka'a tian yi tɛala 'an da duɔ?»

41-A -nan nen "klan -sen o pɛɛnɔn 'ji, en waa laabɔdɔ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «Me 'su -man min bɛ cɪ zɪɛ? Fulɔ 'lee 'yi -a wei maan 'yi.»

Zozi min -tu nen -yɔ -wɪdɪ "cɪ -a -sru "bɛ -a beli
(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

5 ¹Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Galile 'yi -sru Geraze 'nɔn 'le 'lɛglɔn 'ji. ²Zɪ Zozi sɔɔnla -klɔ -ji bɛ, min -tu 'si min wunan zia, en e -ta -a 'le. -Yɔ -wɪdɪ "a min zɪɛ -a -sru. ³Min wunan nen e -nyɛanla. Min -tu 'ka 'kɔlaman -a -yɪdɪ -a dɪ. -Te -bulalɛ baa nen oo, wa'a 'kɔlaman dɪ. ⁴Waa ceinnun 'lee -a -pɛnɔn yɪ -bulalɛ baa 'e 'pa -a "kaga, te yaa "cɛɛnman 'e man. Min -tu 'pleblɛ 'ka 'cia 'da 'lɔɔ -e -a -pɛ 'e 'sɔ -a pladɪ -a dɪ. ⁵Bodrun funnin, e -cia "min wunan 'lee pɔɔnɔn da -paandɪ -a 'pleblɛ, te 'e 'man 'kɔlɛ buuman -kɔlɛ -a.

⁶Zɪ e Zozi 'yɪ 'kɔɔbli bɛ, e -ta flan -a, en 'e "pɔ sɔɔnla "wɪ. ⁷-A -nan nen e paan 'pleblɛ, en yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Zozi, 'yie -mɛ "wɪ nen 'an man? Bali nen min ta lou "bɛ, -a -pɪ nen yia. Bali 'tɔ 'ji bɛ, te 'i 'te 'pa 'an da dɪ!»

⁸Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'si min zɪɛ -a -sru, -yɛɛ "wean nen e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁹En Zozi -a laabɔ -yɪɔ 'nan: «'I 'tɔ nen 'nɔn?»

E 'nan Zozi le 'nan: «'An 'tɔ nen -kuli 'pa 'tu, kɔɔ kɔ ya min 'gɔɛ -a -sru "kaga.» ¹⁰En e toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan, te 'e 'o 'pɪn 'lɛglɔn zɪɛ -a -ji dɪ.

¹¹Tɔ zɪɛ -a wɪ bɛ, te 'sru 'pa 'tu a 'e 'blɪnan o "srɔn "pɔn -tu da. ¹²En -yɔnɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'I yɪ 'si! 'I 'ku 'pa 'sia 'srɔnɔn 'labe o va -e 'ku 'fɔ o -sru!» ¹³Zozi 'si -nɔn -wɪɛ. -A -nan nen -yɔ -wɪdɪnɔn 'si min zɪɛ -a -sru, en o -kɔ -fɔlɛ 'srɔnɔn -sru. O flan 'sia pɔn 'sean man zia, te o -sean 'yia, en o pɛɛnɔn kaa. O ya 'sru -kpi "fli.

¹⁴Zɪ 'sru -sru "pɪnnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o -te -ji flan -a, en o -kɔ 'fla 'lee fei -paannun da. 'Wɪ nen e dre bɛ, waa -nan 'sinan 'pa. Minnɔn -kɔ 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪɛ. ¹⁵Zɪ o 'bɔ Zozi man bɛ, en o min nen blɔɔɔ -yɔ "kaga "cɪ -a -sru "bɛ, -a 'yɪ. E ya 'e -nyrandɪ 'e 'ta le sɔ -a, te -a ta 'si. 'Wɪ zɪɛ e o cɛɛn nyɛn -a.

¹⁶Minnɔn nen o cɪ -nan en Zozi min zɪɛ -a beli bɛ, 'wɪ nen e dre bɛ waa -nan 'sinan 'pa -wɪɛ. En 'wɪ nen e 'bɔ 'srɔnɔn man bɛ, waa -nan 'sinan 'pa 'nyian.

¹⁷-A -nan nen o toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji.

¹⁸Zɪ Zozi "ta -fɔa "klɔ -ji bɛ, en min nen yaa beli bɛ, e 'nan Zozi le 'nan: «'I yɪ si, 'kɔɛ 'ko 'yia!» ¹⁹Zozi 'ka 'wɪɛ "man "dɪ. 'Pian 'e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'ku 'yie "kɔnnɛn 'i 'mangulinun va! 'Wɪ pɛɛnɔn nen Minsan -a dre 'yie bɛ, 'i 'sinan 'pa -wɪɛ! En 'i nyɪrɪnda nen e -sen Minsan da bɛ, 'i 'sinan 'pa -wɪɛ!» ²⁰Min zɪɛ e -kɔ, en 'wɪ pɛɛnɔn nen Zozi -a dre -yrɛ "bɛ, yaa -nan 'sinan 'padɪ 'sia 'lɛglɔn nen, waa laabɔ 'Fla 'fu bɛ -a -ji. Minnɔn pɛɛnɔn nen o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ.

Zozi Zairus 'lu 'lee lɪ -tu beli
(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

²¹Zozi 'fɔ -klɔ -ji, en e 'li 'e da Galile 'e 'pa 'ji. Minnɔn 'o cin 'yɪ "man "kaga, te e ya tian 'yɪ 'plo da. ²²-A -nan nen cin yɪ 'kɔn 'tazan -tu nen waa

laabo Zairus be, e -ta. Zi e Zozi 'yi be, e -tria "wlu, ²³en e 'nan -yre 'nan: «I yra 'si! I 'pa 'an 'va 'nyianɔ! 'An 'lu cɛn 'e yie 'le wɔɔɔ man. I yra 'si, 'i 'ta 'i 'pe 'pla "da, -e 'e 'beli!»

²⁴En Zozi sɔɔnla -a -sru, te min -a -mɛan "man -pe pɛɛnɔn da.

²⁵Min "kaga zɛ o yei "be, li -tu a -nan, -cɛ a "man. -Cɛ zɛ e nyen -sɛanla "man, -a -nan le -fuda "fli 'bɔ. ²⁶E yra 'yi -kɔɔɔ -dɔɔɔɔ "kaga 'va 'le "wean, en e 'yee "lala pɛɛnɔn srɛ. 'Pian -yee -cɛ fa 'ka dreɛ "yi "ɔɔ, te e -ko 'paɔɔ -a "da. ²⁷E Zozi 'le 'wɔ 'man, -yee "wean e wla min "kaga zɛ o yei. E pli Zozi man 'e koda zia, en e klɛ -yee sɔ man. ²⁸Yaa nrɔn 'e 'ji 'nan, -te 'e 'pe klɛ 'e "tun -yee sɔ man be, 'e "belia. ²⁹Nun tɔɔn nyen -srandu "man 'le 'tɔ, en yaa -kɔnɔn 'yi 'nan 'e beli.

³⁰Zozi -a -tɔ 'nan, 'pleblɛ 'tu 'bɔla 'e 'ji. -A -nan nɛn 'e 'man lila minnɔn da, en yaa laabu 'nan: «-Tɛ klɛ 'an 'man sɔ man?»

³¹-A -srunɔn -a 'vɔ -yre 'nan: «"Wuo! Minnɔn 'i -mɛan "man -pe pɛɛnɔn da be, -e 'i laabu 'nan, -tɛ klɛ 'i man?»

³²Zozi 'e yie 'tɔɔɔ 'sia 'e man 'nan -e 'e min nɛn e klɛ 'e man be -a yi.

³³-A -nan nɛn li zɛ, e -ta nyɔɔɔɔɔ -a. Nyen a cɛn, kɔɔ 'wɔ nɛn e dre -yre "be yaa -tɔa 'e 'bɔ 'a. E "pɔ sɔɔn Zozi 'wlu, en e 'wɔ pɛɛnɔn 'vɔ -yre. ³⁴Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «An 'lu, i yi -tera 'an da, -yee "wean nɛn i beli. I 'ku -trɔɔ! 'Yie -cɛ 'si 'i man.»

³⁵Zozi 'fɔ 'wɔ zɛ -a tin 'banan, en Zairus -le "kɔnɔn 'pa 'sianɔn 'ta -a vɛlɛ Zairus le 'nan: «I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɔ "paazan "koe "nyan "nyian ɔɔ!»

³⁶Zozi 'wɔ zɛ -a 'man. E 'nan Zairus le 'nan: «Te 'i "klan ɔɔ! I yi -tera 'an da!»

³⁷-Te ya'a 'silɛa Piri 'lee Zaji 'lee 'e "bu Zan -a dɛ, Zozi 'ka 'wɛlɛ "man -e min pee 'e -sɔɔnla 'o -sru "ɔɔ. ³⁸Zi o 'bɔla Zairus -le "kɔnɔn "be, Zozi min "kaga 'yi 'baba 'fɔ o man, te o -wua. ³⁹E wla 'kuin, en e 'nan -wɛlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn 'baba 'fɔ 'ka man, te ka -wua? 'Nɛn 'labɛ ya'a 'kale ɔɔ, 'pian e ya yi -tɛnan.» ⁴⁰-A -nan nɛn minnɔn Zozi sɛɛ wɔɔɔ 'sia.

En e minnɔn pɛɛnɔn 'bɔla bei. E 'nɛn "tɔ 'lee -a "bu 'lee 'e -srunɔn yaaga 'sia, en o wla 'kɔn "bu "nɛn 'nɛn 'bɔ cɔ -ji be -a -ji. ⁴¹Yaa 'kun 'e 'pe -man, en yaa 'vɔ 'e wei -ji 'nan: «Talita kumu!» -A -ci nɛn 'nan, lumɔn 'nɛn, maan 'nan 'yie 'nan, 'i 'wluan lou. ⁴²Nun tɔɔn lumɔn 'nɛn zɛ e wluan, en e 'ta wɔɔɔ 'sia. -A le a -fuda "fli. Zi o 'wɔ zɛ -a -nan 'yi be, o 'lebo 'fɔ. ⁴³Pian Zozi 'wɔ pla -wɛlɛ o 'trɔɔn nyuɔɔɔɔ -a. Yaa 'vɔ -wɛlɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɔ min -tu le ɔɔ! En e 'nan: «'Ka fe -nɔn -yre!»

Nazaretɔ 'nɔn 'ka yi -telea Zozi da ɔɔ

(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

6 ¹"Be -sru Zozi 'ku 'e fla Nazaretɔ 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. ²Flinla "yi da be, en e 'wɔ "paɔɔɔ 'sia minnɔn ji cin yi 'kuin. Min "kaga "nɛn o -yee

'wɪ "paadu 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ. ɛn waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn 'wɪ 'labɛ "yɛɛ tranla? -Tɛ 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ -a -nɔn -yrɛ? Yaa dra 'kɔ, ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnɪn 'labɛ -a dra? ³Yiba "nyaanzan "tun 'nɛn, ɛn Mari -pɪ nɛn. Zaji 'lee Zoze 'lee Zud 'lee Simɔn nun flinzan nɛn. ɛn "nyian bɛ, -a -suannen lɔmɔnnun -nyɛanla -kaa va 'gb.» -Yɛɛ "wɛan wa'a wei 'silɛa 'wɪ 'a dɪ.

4-A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ, Bali 'lewei vɪzan 'tɔ a 'e wluandɪ. 'Pian -te e ya 'e 'flanɔn 'lee 'e drɪnɪn 'lee 'e 'mangulinun yei "bɛ, wa'a siala min -a dɪ.» ⁵-Te ya'a 'silɛa -pɛ 'pladɪ -a -cɛ -tɛnɔn -mie da -e 'o 'beli dɛɛ, Zozi 'ka -kɔlɛlɛ 'lɛbo "fɔ wɪ pee drɛdɪ -a 'fla zɪɛ -a da dɪ. ⁶Yi nɛn wa'a -tɛlɛa Zozi da dɛɛ, -a 'wɪ -a 'kan 'e 'ciula "da. "Bɛ -sru ɛn e -kɪ 'fla pɛɛnɪn da, ɛn e 'wɪ paa minnɪn ji.

Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'pa 'sia 'flivli
(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

⁷Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabɪ, ɛn e 'o 'pa 'sia 'flivli. E -kɔladɪ -nɔn -wɛlɛ 'nan -e 'o -yɪ -wɪlɪdnɪn -pin minnɪn -sru.

⁸Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «-Te ya'a 'silɛa "tonyrin -a dɛɛ, te 'ka 'ta wɪ "man "fɛ pee 'sia dɪ! Te 'ka 'blɪfɛ 'lee 'pada 'lee "lala 'sia dɪ! ⁹'Ka 'manwua "wɪ! Te 'ka 'trale 'sia "fli "dɪ!» ¹⁰ɛn yaa 'vɪ "nyian -wɛlɛ 'nan: «-Te 'ka 'bɔla 'fla 'tɪ da bɛ, 'ka 'fɪ 'kɔn nɛn, o 'ka laabɪ 'ji bɛ -a -ji, -trilii -e 'ka 'kɪdɪ 'e bɔ. ¹¹'Pian -te ka 'bɔla 'fla, ɛn 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'ka 'ka 'silɛa min -a dɛɛ, ɛn wa'a "trɔɛn "tɔlɛ 'ka wei lɛ dɛɛ, 'ka 'kɪ 'ka 'lɛ! "Cɛɛ -kɪ bɛ, 'ka 'cɛɪn -man fuɔn -koei "trɔa o da 'wɪ pladɪ -a -wɛlɛ. -A -ci -kɔɔndɪ nɛn 'nan 'ka 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji.»

¹²-A -nan nɛn o -kɪ, ɛn o Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɪn lɛ. Waa 'vɪ -wɛlɛ 'nan, 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪlɪdɪ "man -e 'o 'fli -nɔn Bali lɛ. ¹³O -yɪ -wɪlɪdɪ "kaga "pin minnɪn -sru. O 'nyrɔn ciɪ -cɛ -tɛnɔn "kaga "man, te o "belia.

Min -batize drezan Zan -kanan wɪ nɛn 'gɔ
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴Mingɔnnɛn Erodi Zozi 'le 'wɪ 'man, kɔɔ -a 'tɔ 'wɪdɪ fuila "man, te minnɪn -a ve 'nan: «Min -batize drezan Zan 'bɛ wluan -kanɔn 'va. -Yɛɛ "wɛan nɛn -kɔladɪ a -yrɔ ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnɪn dra.»

¹⁵ɛn min plɔɛnnɪn "o 'vɪ 'nan: «Eli nɛn.»

ɛn min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -tɪ nɛn "le Bali 'lewei vɪnɔn 'li bɛ -wee 'wɪ 'zɪ.»

¹⁶Zɪ Erodi 'wɪnɪn zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan: «Zan nɛn maan -wulo cɛɛn bɛ, -a 'bɔ nɛn. -Yɛɛ wluan -kanɔn 'va.»

¹⁷Kɔɔ Erodi 'bɛ Zan -tɛ. 'Wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ yaa -tɛ bɛ, -nyrɛn 'gɪ. Erodi 'yɛɛ minnɪn 'pa 'sia, ɛn 'o -kɪ Zan 'kunlɛ, waa yrɪ, ɛn waa -fɔ -pɪ 'kuin. Yaa drɛ zɪɛ Erodi -le "wɛan, kɔɔ lɪ zɪɛ e ya Erodi "bɪ Filipɪ nɛn -a, ɛn Erodi -a 'si "wɪ. ¹⁸'Wɪ zɪɛ Zan -a 'le cɛɛn Erodi lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Si

'ka 'i 'lɔ -e 'i "bʊɪ nan 'si 'e 'wlu dɪ.»¹⁹-A 'wɪ 'nan Erodiya man -wɪdɪ. ɛn e Zan -sa 'pla 'nan 'e -tɛa. 'Pian -si nɛn kɔ 'e 'ciɪla 'da "bɛ, ya'a tɔa dɪ. ²⁰Kɔɔ -a -sran Erodi 'bɔ 'e "kɪlan wo Zan -lɔ. -Yaa -tɔa 'nan, Zan a Bali -le min tɪglɪ 'a, -yee "wɛan 'e yɪɛ -tɔa "va, "tɔgɔ 'o -tɛ. Erodi Zan wei mandɪ ye "yɪ, 'pian 'wɪ nɛn Erodi 'e "yɪ -e 'e "vɪ Zan lɛ bɛ, ya'a tɔa dɪ.

²¹Zɪ Erodi -ya lɛ 'lɛ sɔɔ yɪ 'bɔ bɛ, ɛn Erodiya -si nɛn kɔ 'e 'ciɪla 'da -e 'e Zan -tɛ bɛ -a 'yɪ. Yɪ zɪɛ -a da bɛ, Erodi min -dandannun 'lee 'yee 'sounjanun tanɔn 'lee Galile min cejenun laabu 'nan, 'o 'ta "fɛdɪ drɛ 'e 'va. ²²ɛn Erodiya 'lu 'kʊ "drɛ 'tanlɛ 'o 'lɛ. Erodi 'lee 'yee minnun pɛɛnɔn 'ci 'sɔ 'e 'ciɪla 'da.

-A -nan nɛn Erodi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ nɛn i cɪ "va bɛ, 'i laabu 'an 'lɔ, maan -nɔan 'yɪɛ!»²³ɛn Erodi -tɔ 'e wei da -a vɪdɪ -a 'nan: «-Tɛ 'mɛn mingɔnnɛn trɛ va nɛn i cɪ bɛ, maan 'fʊɪ 'tʊ -nɔan 'yɪɛ.»

²⁴ɛn nɔnbɛ zɪɛ e 'bɔla, e -kʊ -a laabʊlɛ 'e "bʊ 'lɔ 'nan: «-Mɛ "fɛ nɛn 'an laabu -yrɔ?»

-A "bʊ 'e -yrɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo nɛn, 'i laabu -yrɔ!»

²⁵-A -nan nɛn e 'li 'e da "nyɪandʊ mingɔnnɛn Erodi -va, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo va nɛn an cɪ. 'I -nɔn 'mɛn -naagu "plɛdɪ da!»

²⁶Zɪ Erodi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, -a ta drɛ 'trɔdrɔ. 'Pian e -tɔ 'e wei da minnun nɛn o -ta "fɛdɪ da bɛ o yɪɛ man, -yee "wɛan ya'a -kolalɛ -a vɪdɪ -a -cɛjɛ dɪ. ²⁷-A -nan nɛn e 'sounja -tʊ 'pa 'sia 'nan, 'e 'kʊ Zan -wulo 'cɛn. 'Sounja zɪɛ e -kʊ -pʊ 'kuɪn, ɛn e Zan -wulo cɛɛn. ²⁸E -ta -a "plɛdɪ da, ɛn yaa -nɔn nɔnbɛ 'bɔ lɛ. ɛn nɔnbɛ zɪɛ yaa -nɔn 'e "bʊ 'lɛ. ²⁹Zɪ Zan -srɪnɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o -kʊ -a -kadt 'silɛa. O -kʊ -a wʊlɛ.

Zozi -blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu lɛ
(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

³⁰Minnun nɛn Zozi 'o 'pa 'sia paan bɛ, o -ta. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn waa drɛ bɛ, 'lee 'wɪ nɛn waa paa minnun jɪ bɛ, waa 'sinan 'pa Zozi lɛ. ³¹ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «-Kaa 'si fɛ 'gʊɛ -a -nan! -Kaa kʊ fɛnan nɛn e cɪ flu bɛ -a -nan, -e -kaa 'flɪnla "wɛnnɔn!» Fɛ nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, minnun nɛn o -ko 'lee minnun nɛn o -taa "bɛ, o ya "kaga "bʊɪ -le "wɛan, wa'a 'o 'wulo -da ye -e 'o fɛ -blɪ dɪ.

³²-A -nan nɛn Zozi 'lee 'e -srɪnɔn -fɔ -klʊ -jɪ 'o 'saza, ɛn o -kʊdɪ 'sia fɛnan nɛn e cɪ flu bɛ -a -nan. ³³Minnun o -kʊnɔn 'yɪ. ɛn 'wɪ zɪɛ min "kaga -a 'man. -Yee "wɛan o 'si 'fla pɛɛnɔn da, ɛn o -trɔa o 'lɛ flɔn -a fɛ zɪɛ -a -nan. ³⁴Zɪ Zozi sɔɔnla -klʊ -jɪ bɛ, e min "kaga zɪɛ 'o 'yɪ 'o 'sendɪ. O nyrɪnda -sɛn "da, kɔɔ e o 'yɪ 'lɛ 'nan 'blanun nɛn o -srʊ "pinzan "ka "dɪɛ, -wee 'wɪ 'zʊ. -A -nan nɛn e 'wɪ "kaga "paadt 'sia o jɪ.

³⁵Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, ɛn Zozi -srɪnɔn pli "man. O 'nan -yrɛ 'nan: «-Pɛɪ "ta taan, ɛn min 'ka 'nyɛanla 'gʊ dɪ. ³⁶-Yee "wɛan 'i vɪ minnun

le 'nan, 'o 'ku fei -paannun 'lee 'flanun nen -kaa 'srɔn 'gʊe -a da -e 'o 'wee -blifɛnun 'lɔ, 'o -blɪ!»

³⁷En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Ka 'blɪfɛ -nɔn -wɛ 'ka 'bɔ 'a!»

-A -nan nen waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Kua dra kɔ -e 'ku 'blɪfɛ -nɔn -wɛ? I ya "vale 'nan 'ku 'ku minnun "kaga 'labe o -blɪfɛ 'lɔ yi yaa "fli "da 'nyranman "lala -a?»

³⁸En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «Kpɔun wea nen 'ka 'lɔ? 'Ka 'ku -a -nanjen!»

Waa laabu 'o cin lɔ, en o -yrɛ 'nan: «Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'ku 'lɔ.»

³⁹"Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn le 'nan, 'o min pɛɛnɔn 'nyran "tra 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. ⁴⁰En minnun -nyran 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. -A 'kule -mie bɔa min -yaa tɔ, ɛn -a 'kule -mie bɔa min -fuba 'soolu.

⁴¹-A -nan nen Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ laji, ɛn e Bali muo "fɔ. E 'kpɔunnun ta cɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srɔnɔn le 'nan, 'o -pli "minnun man. E pɔ "fli pli "nyian minnun pɛɛnɔn man. ⁴²Min pɛɛnɔn fɛ blɪ, 'o 'kan. ⁴³Kpɔun pɔnɛnnun 'lee pɔnɔn nen o -fɔ bɛ, -a -srɔnɔn -a -sɛn saannɛn -fuda "fli "ji, yaa 'fa. ⁴⁴Minnun nen o 'kpɔun blɪ bɛ, -klɔnmɔn a 'o va -kpi 'soolu.

Zozi 'ta 'wɔ 'yi yɪɛ da (Mt 14.22-33; Zan 6.16-21)

⁴⁵"Bɛ -sru ɛn Zozi 'tɔ 'e -srɔnɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klɔ -ji -e 'o 'trɔɔ 'e 'le Bɛzaida fla 'yi -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e 'si -nɔn minnun lɛ, te o -ko -wee "kɔnnɛn. ⁴⁶Zɪ o pɛɛnɔn cɛɛn 'kɔdɪ man bɛ, ɛn e -ku Bali trɔ 'bale pɔn -tɔ da.

⁴⁷-Pei 'tan, ɛn -klɔ 'e 'bɔ 'wɔ 'yi yɪɛ, te Zozi a tian 'e 'tuwli "tra. ⁴⁸Zozi -a 'yɪ 'nan, 'e -srɔnɔn a 'o yra yɪnan -klɔ -fɔdɪ -a, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman e -taa "o da zia. -Pei -man, mannen tɛdɛ -a bɛ, ɛn e -kula o -sru 'ta wɔdɪ -a 'yi yɪɛ da. E "ta -cia "o da. ⁴⁹-A -nan nen waa 'yɪ, te e ya 'ta wunan 'yi yɪɛ da. -Wee 'ji "le 'nan min lei nen, ɛn o -paandɪ 'sia. ⁵⁰Waa 'yɪ 'o pɛɛnɔn, ɛn nyɛn -sɛn o ji.

'Pian Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Ka -pɔan 'kun! Te 'ka "klan dɪ! 'An 'bɔ nɛn.» ⁵¹-A -nan nen e -fɔ o va -klɔ -ji. 'Nun tɔɔn fulɔ 'ta 'tɔ. 'Wɪ zɪɛ e o 'plo 'fɔ 'e 'ciula "da. ⁵²'Lɛbo "fɔ wɪ nen Zozi -a drɛ 'kpɔun -a bɛ, wa'a -ci manlɛ dɪ. -Wee -ci mandɪ a -kɔɔbli -le "wɛan.

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezaret (Mt 14.34-36)

⁵³Zɪ o 'yi cɛɛn bɛ, o 'bɔla Jenezaret. ⁵⁴O sɔɔnla -klɔ -ji, 'nun tɔɔn minnun Zozi -kɔnnɛn 'yɪ. ⁵⁵O ciɪ fɛ pɛɛnɔn 'nan -a vɪdɪ -a minnun lɛ. -A -nan nen minnun -tadɪ 'sia -cɛ -tɛnɔn 'a "se "ji, fɛnan nen waa 'man 'nan e

ya be -a -nan. ⁵⁶Fenan pɛɛnɔn nen e 'bɔ be, -te e ya 'fla "wennɛn da -a oo, -te e ya 'fla -dan da -a oo, -te fei -paan "da "nen oo, minnun -taa "cɛ -tɛnɔn -a -guada. O toba -fɔa Zozi le 'nan, 'e 'yee sɔ 'lɛbo 'fɛndaa 'tʊtʊ -e -cɛ -tɛnɔn 'o klɛ "man. -Cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn nen o klɛ "man "bɛ, o beli.

Zuif 'nɔn kluda wɪ
(Mt 15.1-9; Lk 11.37-41)

7 ¹Yi -tʊ da be, Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'si Zeruzalem, en o -ta Zozi 'va. ²Waa 'yɪ 'nan -a -srɪnɔn plɔɛn fɛ blɪ, te wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "le zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ.

³Zuif 'nɔn nen Farizen 'nɔn 'a be, 'lee Zuif 'nɔn pɛɛnɔn be, -te wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "le zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ, wa'a fɛ ble dɪ. ⁴En -te o 'si 'fleji be, -te wa'a 'o -srulɛ "le zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ, wa'a fɛ ble dɪ. O kluda wɪ "kaga plɔɛn a "nyian. E ya 'yɪ 'mlin 'kulɛnɛnnun -ci "foedɪ da, en e ya -pɔnɪn 'lee -daganun -ci "foedɪ da, [en e ya nyinnan "davenun -srudɪ da.]

⁵-Yee "wɛan Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, 'i -srɪnɔn 'ka 'wɪ nɛn -kaa tranun -a 'vɪ 'nan -kaa drɛ be -a dra dɪ? 'Pian wa'a 'o 'pɛ -man dra 'saun Bali 'lɛ 'vaa -e 'o fɛ -blɪ.»

⁶-A -nan nen Zozi 'e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Wei "flivli 'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzɪn Ezai -a cren -tɛ 'ka man be, 'wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

⟨Bali "e 'nan:

Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ 'yɪ "ve 'o 'le lou,

'pian o jinun be,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

⁷-Wee 'an 'sudɪ be -a "nɛn "ka "dɪ.

Kɔɔ -peinun nɛn blamin a -tɔ be,

-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji

'nan -yɛɛ cɪ Bali -le -si -a.»

⁸En Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn 'si Bali -le -pei -va, en ka -sɔɔnla 'ka tranun kluda wɪ -sru. ⁹'Ka 'ci a 'e 'cɛndɪ. Ka Bali -le -pei tʊv 'ka 'pɛla koda, en ka lɛa 'ka tranun kluda wɪ man.

¹⁰'Wɪ nɛn yaa -kɔɔnman be -nyrɛn 'gʊ. E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

⟨'I yɛ 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bʊ "man!⟩

En "nyian 'nan:

⟨Min nɛn,

'e wei 'plɛ 'e "tɪ "man,

-te 'bɛ "cɛɛ dɛ,

'e "bʊ "man be,

'o san -tɛ!⟩

-Pei zɛ Bali 'be -nɔn Moizi lɛ, ¹¹'pian kaa "paaman minnun ji 'nan, -si a 'e 'nɔndɪ min lɛ -e 'e vɪ 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "le 'nan: ⟨Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'pa 'ka

'va dt. "Lala nen kɔ "an -nɔn 'cɛɛ bɛ, maan dre Kɔrban -a. -A -ci nen 'nan, maan -nɔn Bali lɛ.» ¹²'Cee 'wɪ "paadt zɪɛ e -si -tɔa -yrɔ -e 'e 'pa 'e 'tɪ 'lee 'e "bu 'va. ¹³Zɪ ka Bali wei klu -sɛanla 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a zɪɛ. En 'wɪ zɪɛ -a -tɔwli "nen kaa dra 'wɪ "kaga "ji.»

-Mɛ "fɛ 'bɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ?

(Mt 15.10-20)

¹⁴"Bɛ -sru en Zozi min "kaga laabu "nyian, en e 'nan -wle 'nan: «Ka "trɔɛn "tɔ 'an wei lɛ -e 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a -ci man 'kpa. ¹⁵Fɛ nen e "sia bei, -e 'e -wla "min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dt. 'Pian fɛ nen e "sia min ji -e 'e bɔla bei "bɛ, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. ¹⁶[Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!]

¹⁷Zozi 'si min "kaga yei, en e wla 'kuin. -A -nan nen -a -srunɔn 'a laabu -yrɔ 'nan, 'e -kɔnnɛn "nen yaa -fɔ bɛ -a -ci vɪ 'wle! ¹⁸En e 'nan -wle 'nan: «Ka 'bɔ "nyian, ka'a 'kɔlamɛn -e 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci man dʊv? Fɛ nen e -wlamɛn min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dt. Ka'a tɔa zɪ dʊv? ¹⁹Kɔɔ ya'a 'wlamɛn min souba ji dt, 'pian e -ko min -pɔan 'ji. "Bɛ -sru -e min 'e 'kʊ -fɔ -a lua.»

'Wɪ zɪɛ -a vɪdt -a nen Zozi -a kɔɔn 'nan, -blɪfɛ -tʊ 'ka min "tri -tɔa Bali 'lɛ dt.

²⁰En Zozi -a 'lɛ 'sran 'nan: «Fɛ nen, e "sia min ji bɛ, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. ²¹Kɔɔ blamin souba 'ji nen ci "nrɔndɪ -wɪldɪ pɛɛnɔn "sia. -Kɔnnɛn -wɛɛdt "kaga 'lee lɪ -wɛɛdt "kaga "a -tʊ, en crin wɔdt a -tʊ, en min -tedɪ a -tʊ, ²²en min nan -wɛɛdt 'lee min -sran -wɛɛdt a -tʊ, en "lala yɪdt "yi "bʊɔ "a -tʊ, en nyannen dɛɛdt a -tʊ, en -dawli dɛɛdt a -tʊ, en fɛ -blɪdt 'lee -wen mlɪndɪ -e 'e 'ciɪla "da "bɛ e ya -tʊ, en man bʊdt a -tʊ, en 'wɪdt min man -wɪldɪ "a -tʊ, en fli dɛɛdt -dandan a -tʊ, en -blʊ 'tandɪ a -tʊ. ²³'Wɪ 'wɪldɪ pɛɛnɔn zɪɛ, o "sia min ji, en -wɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ.»

-Pen lɪ -tʊ yi -tera Zozi da

(Mt 15.21-24)

²⁴Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, en e -kʊ Tir 'fla 'srɔn Fenizi 'leglɔn 'ji. E wla 'kɔn 'tʊ -ji. E 'ka "vale 'nan, minnun 'o -tɔ 'nan e ya -nan dt. 'Pian ya'a -kɔlale dɛɛdt -a dt. ²⁵Lɪmɔn -tʊ a 'fla zɪɛ -a da. -Yʊ -wɪldɪ "a -a 'lu -sru. 'Nun tɔɔn e Zozi 'lɛ 'wɪ 'man, en e -ta "va, en 'e "pɔ sɔɔnla "wlu. ²⁶-A -nan nen e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'yʊ -wɪldɪ "pin 'e 'lu -sru. Lɪ 'bɔ zɪɛ Zuif lɪ "cɛɛ dt, e "sia Siri Fenizi 'leglɔn 'ji.

²⁷En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I nannannun 'tʊ 'o fɛ -blɪ 'o 'kan 'lɔ! E 'ka 'wɪ "yi, -e min 'e nannannun -lɔ 'kpɔun 'si 'e -nɔn -plɛnnun lɛ dt.»

²⁸En yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nen, yia 'vɪ, 'an 'san. 'Pian nannannun 'nean plɛn nen e -sɛanla bɛ, -plɛnnun nen 'tablo wlu bɛ, waa -ble.»

²⁹En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yia 'vɪ fenyian. 'I 'ku, -yʊ -wɪɪɪtɪ 'si 'yie 'nen -sru!»

³⁰-A -nan nen li zɪɛ e 'li 'e da 'yee 'kɔnnɛn. E 'bɔ 'yee 'nen man 'e nyinnandt -saa da, te -yʊ -wɪɪɪtɪ 'si -a -sru.

Zozi bobo -tu beli

(Mt 15.29-31)

³¹"Be -sru en Zozi 'si 'lɛglɔn nen Tir 'fla 'srɔn "bɛ -a -ji. E ciɪla Sidɔn, en e -ku 'lɛglɔn nen waa laabo 'Fla 'fu bɛ -a da Galile 'yi man. ³²-A -nan nen minnun -ta bobo -tu -a Zozi lɛ, en o toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'beli.

³³Zozi -cezɛn zɪɛ -a 'si minnun 'srɔn "kogo, en e -ku -a -kɔɔbli fɔɔ. E 'pɛ 'wɛ 'wɔ -a "trɔɛn 'ji, en e 'le 'yi 'si, yaa klɛ -a nɛn man. ³⁴-A -nan nen 'e 'yie -tɔ laji, e flin -vɛɛ, en yaa 'vɪ -yrɛ 'e wei -ji 'nan: «Efata!» -A -ci nen 'nan, 'i 'le 'su!
³⁵Nun tɔɔn -a "trɔɛn 'le 'su, en -a nɛn flu. -A -nan nen e 'wɪɪɪtɪ 'sia tɪglɪ.

³⁶Zozi 'wɪ 'pla minnun lɛ 'nan, te 'o -nan wɪ vɪ minnun lɛ du! E 'wɪ "paala -wɛ te yaa "paala, 'pian 'bɛ 'nan nen minnun -a fuimlan "man "bɔɔ. ³⁷Min pɛɛnɔn 'lɛbɔ "fɔ 'e 'ciɪla "da, te waa ve 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nen yaa dra bɛ, e ya 'yi. Yaa dre en "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'le 'su, en yaa dre en bobonun nɛn baa flu.»

Zozi -blɪfɛ -nɔn min -kpi sinjen lɛ

(Mt 15.32-34)

8 ¹Tv zɪɛ -a man nen, min "kaga 'o cin 'yɪ "nyian Zozi man. En zɪ o -blɪfɛ "ka -e 'o -blɪ dɪɛ, -a -nan nen yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan:

²«Minnun 'labɛ, o nyrinda -sɛan 'an da. Kɔɔ yi yaaga nen 'gʊ, te o ya 'an "srɔn, en -blɪfɛ -tu 'ka -wɔ "dɪ. ³-Te an o 'li 'o da 'o 'ci le dra -a bɛ, o man -taa tɔalɛ -sia. En "nyian bɛ, o -mienun 'sinan a -kɔɔbli.»

⁴-A -srɔnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Nyin zia nen min -blɪfɛ ye -e 'e -nɔn -wɛ fɛnan nen min 'ka 'nyeanla 'gʊ dɪɛ -a -nan?»

⁵En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «'Kpɔn a 'ka 'lɔ wɛa?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'sɔravli.»

⁶Tɔɔn e 'nan minnun "kaga zɪɛ -wɛ 'nan, 'o -nyran "tra. E 'kpɔn 'sɔravli zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, en yaa "nen jɛɛn. Yaa -nɔn 'e -srɔnɔn lɛ 'nan, 'o -pli "o man. En waa pli o man. ⁷Pɔ "wɛnwɛnɛn -mie a "nyian -wɔ "tiɛnɔn. Zozi Bali muo "fɔ, en yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «'Ka -pli "nyian o man!» ⁸Minnun pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. En -a ponɛnnun nen o -fʊ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn 'fa 'sɔravli. ⁹Minnun nen waa blɪ bɛ o "nen bɔa -kpi sinjen. "Bɛ -sru en Zozi -si -nɔn -wɛ 'nan 'o 'li 'o da 'o fla. ¹⁰En Zozi 'lee 'e -srɔnɔn -fɔ -klʊ -ji. O -ku 'trɛ nen, waa laabo Damanuta bɛ -a da.

Farizen 'nɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manlɛ dɪ

(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)

¹¹Farizen 'nɔn 'ta, en o -sa -fɔɪtɪ 'sia Zozi 'va. -A man -tandtɪ -le "wɛan, waa laabu -yrɔ 'nan, -te -yee -kɔɔɪɪtɪ "sia Bali va bɛ, 'e 'lɛbɔ "fɔ wɪ -tu

dre laji. ¹²Zozi flin -vɛɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Mɛ 'le "wean nen 'ka -naagunɔn, 'lɛbo "fɔ wɪ nen kaa -wɛɛman? Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tuglɪ 'a 'nan, wa'a 'lɛbo "fɔ wɪ -tu -kɔɔnman 'ka -naagunɔn lɛ dɪ.» ¹³-A -nan nen e 'si o va, e -fɔ -klɔ -ji, ɛn e -kɔ 'yi -sru.

Zozi -srnunɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manle dɪ
(Mt 16.5-12)

¹⁴Zozi -srnunɔn 'ci 'san 'kpɔun siadɪ man. 'Kpɔun -tuwli "nen -wɔ "klɔ -ji. ¹⁵ɛn Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Erodi 'lee Farizen 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wean nen maan ve zɪɛ.»

¹⁶-A -nan nen -a -srnunɔn -a vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan, 'kpɔun nen e 'ka -kaa 'lɔ dɪɛ, -yee "wean nen e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

¹⁷Zozi 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Mɛ "wean nen kaa ve 'nan, 'kpɔun -le "wean nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ? Ka'a tian 'wɪ 'ci manle dɔv? ɛn ka'a 'wɪ 'paala 'ka 'ka 'ji dɔv? -Mɛ "le "wean 'cee 'wɪ mandɪ 'le 'wɔ? ¹⁸'Ka yie nen 'ji "bɛ, fɛnan yivɛ 'cɛɛ dɔv? 'Ka "trɔɛn "nen 'ka 'wulo -man bɛ, 'wɪ manvɛ 'cɛɛ dɔv? 'Wɪ 'cin 'ka 'fɔala 'ka 'ji dɔv? ¹⁹Tɔ nen an 'kpɔun 'soolu -pliman min -kpi 'soolu man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nen, e -fɔ bɛ, e saannen 'fa wɛa?»

O -yɛɛ 'nan: «-Fuda "fli.»

²⁰ɛn Zozi 'a laabu 'nyian 'nan: «Tɔ nen an 'kpɔun 'sɔravli -pliman min -kpi sinjɛn man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nen, e -fɔ bɛ, e saannen 'fa wɛa?»

O -yɛɛ 'nan: «'Sɔravli.»

²¹Zozi 'e -wɛ 'nan: «-Tɛ 'bɛ a zɪɛ, -mɛ "le "wean ka'a tian 'wɪ 'ci manle dɪ?»

Zozi yie 'wizan -tu beli Bezaida

²²Zozi 'lee 'e -srnunɔn 'bɔla Bezaida, ɛn minnun -ta yie 'wizan -tu -a -yɛɛ. O toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e kle "man. ²³-A -nan nen Zozi yie 'wizan zɪɛ, -a 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn e -kɔ -a 'fla lunɛn. E 'le 'yi 'pa -a yie da, ɛn e 'e 'pɛ 'pla min zɪɛ -a da. "Bɛ -sru ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «'I fɛ -tu ye?»

²⁴E fɛnan -nanjɛn, ɛn e 'nan: «An minnun ye. E dra "le 'nan yibanun 'bɛ cɪ 'ta wɔnan.»

²⁵ɛn Zozi 'e 'pɛ 'pla "nyian -a yie da. -A -nan nen min zɪɛ e fɛnan 'yɪ 'wein, e beli. ²⁶Zozi -a 'li 'e da 'e fla 'wɪ pladɪ -a -yɛɛ. Yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan: «'I 'kɔ 'i 'mangulinun va, 'pian te 'i 'ciɪla Bezaida 'fla yei 'dɪ!»

Min nen Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a 'vɪ
(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

²⁷Zozi 'lee 'e -srnunɔn a -kɔnan 'flanun nen Sezare Filipɔ 'srɔn "bɛ -a da. O ya -sia, ɛn e 'wɪ 'gɔvɛ -a laabu 'e -srnunɔn 'lɔ. Yaa laabu 'nan: «Minnun 'o 'nan, -tɪ nen 'maan?»

28 En o 'nan -yre 'nan: «Min -mienun 'o 'vɪ 'nan, min -batize drezan Zan nen 'yia. En min plɔɛnnun 'o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vizan Eli nen 'li be -nyren 'yia. En min -mienun 'o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li be, -a -tɔ nen 'yia.»

29 En Zozi -a laabu -wɔɔ 'nan: «Kaa 'nun, 'ka 'vɪ 'nan, -tɪ nen 'maan?»

Pieri 'e -yre 'nan: «I ya Crizi nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji be -a.»

30 En Zozi 'o 'trɔɛn nyuɔn 'wɪ pladi -a -wɛ 'nan, te 'o 'yee 'wɪ vɪ min lɛ 'fo 'dɪ.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'vɪ
(Mt 16.21-23; Lk 9.22)

31 «Be -sru en Zozi 'wɪ 'paadi 'sia 'e -srunɔn 'ji. Yaa vidɪ 'sia -wɛ 'nan: «Yra yɪdɪ 'kaga 'ta -daa 'bɔɔlɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man. Min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -taa 'an dreɛ 'o 'pɛla koda. Waan -tɛa. 'Pian -a yi yaagazan da be, -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

32 E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wɛ 'wein. -A -nan nen Pieri Zozi laabu 'o 'fli yei, en e 'wɪ 'pla Zozi lɛ. E -yre 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪɛ -a vɪ 'fo 'dɪ!»

33 Zozi 'e 'man lila, 'e -srunɔn 'nanjɛɛn, en e 'wɪ 'pla Pieri lɛ 'kɛgla. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «Satan, 'i 'si 'an 'srɔn 'kogo! 'Wɪ nen 'i 'ci 'nrɔnman 'da 'bɛ, -a 'bɔ 'cɛɛ Bali -a nrɔn 'e 'ji dɪ. 'Pian 'yie ci 'nrɔndɪ a blamin -le ve da.»

Zozi -sru 'ta wɔdɪ
(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)

34 -A -nan nen Zozi minnun pɛɛnɔn 'lee 'e -srunɔn laabu 'e 'srɔn. En e 'nan -wɛ 'nan: «-Te min nen e ya 'vale 'e 'ta wɔla 'an -sru 'bɛ, 'e 'bli 'si 'e 'fli da, en 'e 'wɪ yra yɪdɪ man, en 'e 'wɪ 'kadɪ man yiba 'plan da 'vaa, -e 'e -sɔɔnla 'an -sru. 35 Min oo min nen e ya 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da be, -yee 'trɛda -taa 'sile -yrɔ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si -yee 'trɛda da 'fo, en yaa -nɔn 'mɛn 'an yɪdɪ 'yi 'lee Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn yɪdɪ 'yi 'le 'wɛan be, Bali -le 'belidɪ dra -a san -le ve -a. 36 -Te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, en 'belidɪ 'si -yrɔ 'bɛ, -a -trɔn nen -mɛ 'a? E 'ka 'fo 'dɪ. 37 Kɔɔ ya'a 'kɔɔlaman -e 'e 'belidɪ zɪɛ -a ta pan wɔ 'e 'lɔ fɛ -tɔ -a dɪ. 38 -Naagunɔn 'o 'fli cɛɛn Bali man, en o ya 'wɪ 'wɪdɪ 'kaga 'drenan. Min nen, yra -a -tɛ o 'lɛ -a vidɪ -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a be, -tɛ 'bɛ 'cɛɛ dɪ, 'mɛn 'wɪ vidɪ -wɛ yra -a -tɛ be, Blamin -pɪ -yee ve yra -tɛa 'nyian tɔ nen e -taa 'man 'bɛ -a man. E -taa 'e 'tɪ 'le 'tɛ 'san 'lee 'e 'tɪ 'le 'pasianɔn 'le 'tɛ 'san da.»

9 1 En Zozi -a 'le 'sran -a vidɪ -a 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɛgɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn nen 'an 'lɛ 'gɔɛ, ka'a 'cɛɛn -kaadɪ man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan Bali mingɔnɛn -blɪdɪ 'sia 'yee 'plɛblɛ 'a dɪ.»

Zozi -srunɔn yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wɪ
(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)

2 Yi 'shɛɛdɔ 'bɛ -sru Zozi Pieri 'lee Zaji 'lee Zan 'saza 'sia, en e -ku waa pɔn loulou 'tɔ da. -A -nan nen -a 'kɔɛ lila o yie man. 3 -A man sɔnun dre

'fuvu 'yryry. Min -tu 'ka 'treda 'gυ -e 'e -a suman fe 'fuvu dre dt. ⁴En o Eli 'lee Moizi 'yι Zozi "srɔn te o ya -sɛɛ "wunan waa.

⁵-A -nan nɛn Pieri -a 'vι Zozi le 'nan: «Kυ 'san, e ya 'wι 'yι "a -e -kaa -fυ fe 'gυɛ -a -nan. Kυ segle pannen yaaga -tɔa. -A -tu a 'yie vɛ -a, -a -tu a Moizi -le vɛ -a, ɛn -a -tu a Eli -le vɛ -a.» ⁶Pieri 'wι zɛ -a vι 'e lei -sru, kɔɔ nyen o cɛɛn.

⁷En "lolu -koei "trɔa o da. -A -nan nɛn wei -tu wu "lolu -koei zɛ -a va. Yaa 'vι 'nan: «An 'pι nɛn, e 'sɔ 'mɛn tɪgli bɛ, -nyrɛn "bɛ. 'Ka "trɔɛn "tɔ -a wei lɛ!»

⁸Nun tɔɔn "wɛɛ vɪnan 'o yie 'tɔ 'o "srɔn "bɛ, te o Zozi 'tɔwli "ye 'e 'tɔdt.

⁹Zι o pɔn -sɔɔndt 'ji 'sia bɛ, ɛn Zozi 'wι pladt 'sia -wɛ. Yaa 'vι 'nan: «Te Blamin -pι 'ka tian 'wunlɛa -kanɔn 'va dɛ, 'wι nɛn kaa -nan 'yι 'gυɛ, te 'ka -nan sɛɛ wυ min -tu le "fo "dt!» ¹⁰O 'wι zɛ -a 'man 'yι. 'Pian waa laabudt 'sia 'o cin yei 'nan: «Wluandt -kanɔn 'va bɛ, -a -ci nɛn 'nɔn?»

¹¹En -a -srɔnɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Mɛ "le "wean nɛn Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -a 'vι 'nan, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin 'vaa -e min nɛn Bali 'si "va "bɛ 'e 'ta?»

¹²Zozi -a 'vι -wɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔnɔn, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin, -e 'e 'wι pɛɛnɔn dre 'e "pa 'ji. 'Pian e ya 'e 'crɛn -tɛdt Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan, Blamin -pι 'e yra ye "kaga, ɛn minnɔn -a dra 'o 'pɛla koda. -Mɛ "le "wean nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdt zɛ? ¹³Maan vι 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, ɛn minnɔn 'ka 'a 'silea min -a dt. 'Wι nɛn o ci "va "bɛ, waa dre -yrɛ. 'Wι nɛn e 'bɔ "man zɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdt Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn 'nan 'e dra.»

Zozi -yv -wɪdɪt "pɪn 'nɛn 'tɔ -sru

(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

¹⁴Zι Zozi 'lee 'e -srɔnɔn yaaga zɛ, o "ta bɔa -a -srɔnɔn plɔɛn nɛn o -fυ pɔn wlu bɛ o man bɛ, ɛn o min "kaga 'yι, te waa -srɔnɔn 'bɔ 'si -fɔ. Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn a o yei, te o -sa -fɔa 'o 'vale -a -srɔnɔn 'bɔ 'a. ¹⁵Zι minnɔn zɛ o Zozi 'yι bɛ, o dre kɪgli, ɛn o -kυ "va "flan -a 'nan -e 'o 'tɔ bυ.

¹⁶-A -nan nɛn Zozi -a laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «-Mɛ "sa nɛn, ka ci -a -fɔnan 'ka 'vale waa?»

¹⁷En min -tu -a 'vι Zozi le minnɔn yei 'nan: «Bali -le 'wι "paazan, an -ta 'mɛn 'nɛn 'a 'yie. -Yυ -wɪdɪt "a -a -sru, ya'a 'kɔlamɛn 'wɪdɪt -a dt. ¹⁸-Te e -ta "da "bɛ, yaa -tiala "tra, te -a 'le -pɔɛ bɔa, te e 'shɛ ta -ble, -e 'e 'tɔ -jei. Maan 'vι 'i -srɔnɔn lɛ 'nan, 'o 'yυ -wɪdɪt zɛ -a -pin -a -sru. 'Pian 'o 'pɛ 'ka 'sɔlɛ -a dɛrdɛt -a dt.»

¹⁹En Zozi -a 'vι 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «-Naagɔnɔn, 'cɛɛ yι -tɛradɪt Bali da "ka "dt. Tυ wɛa nɛn 'an dre "nyian 'ka 'va, 'vaa -e 'ka yι -tera 'an da? 'An dre "nyian 'cɛɛ 'kɔ? 'Ka 'ta 'nɛn 'bɔ 'a 'mɛn!»

²⁰-A -nan nɛn o -kυ -a -yrɛ. Zι -yv -wɪdɪt Zozi 'yι bɛ, 'nun tɔɔn e 'nɛn zɛ -a nyɔɔn 'plɛblɛ, ɛn e -tria. E kɔɔladɪt 'sia, te -a 'le -pɔɛ bɔa.

²¹Zozi -a laabu -a "tɪ 'lɔ 'nan: «Tυ "cɛn "man nɛn, e dɛrdɛt 'sia -yrɛ?»

-A 'tɪ 'e -yɾɛ 'nan: «E dɾɛdɪ 'sia -yɾɛ -a "wɛnnɛn da. 22-Yʊ -wɪdɪ -a -trɪa 'e 'pa -a "kaga. Tʊ -mɪɛ 'bɔ bɛ, yaa -fɔ 'tɛa, ɛn tʊ -mɪɛ 'bɔ bɛ, yaa -tɛ 'yɪa. Yaa dɾa zɪɛ 'nan -e 'e 'ka -le "wɛan. 'I yɾa 'sɪ, -tɛ i -kɔlaman 'wɪ 'tʊ dɾɛdɪ -a bɛ, 'kʊ nɪrɪnda 'e 'sɛn 'i da, -e 'i 'pa 'kʊ 'va!»

23 Zozi 'e -yɾɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn yɪa 'vɪ 'nan, -tɛ an -kɔlaman? Min nɛn, e yɪ -tɛala Bali da bɛ, -a -pɛ "sɔa 'wɪ pɛɛnɔn dɾɛdɪ -a.»

24 'Nun tɔɔn ɛn 'nɛn 'tɪ -a 'vɪ 'plɛblɛ 'nan: «An yɪ -tɛala Bali da, 'pɪan 'i 'pa 'an 'va -e 'mɛn yɪ -tɛradɪ Bali da 'e 'pa "da.»

25 Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, minnʊn a -tanan "kaga "bɛ, ɛn yaa 'vɪ -yʊ -wɪdɪ "lɛ yɾa 'tɔndɔn 'a 'nan: «-Yʊ -wɪdɪ "nɛn e 'nɛn 'gʊɛ -a dɾa bobo -a bɛ, 'i 'sɪ -a -sɾu! Tɛ 'i 'ta "nyɪan -a -sɾu "fo "dɪ!»

26 -Yʊ -wɪdɪ 'bɔ -paandɪ 'sia, ɛn e 'nɛn 'bɔ nyɔɔn 'plɛblɛ, -a -nan nɛn e 'sɪ -a -sɾu. 'Nɛn 'bɔ yɾa flʊ "lɛ min -kadɪ -le 'wɪ 'zʊ. ɛn min "kaga -a vɪdɪ 'sia 'nan: «E -ka.» 27 'Pɪan Zozi -a 'kʊn 'e 'pɛ -man, yaa wluan, ɛn e -tɔ lou.

28 "Bɛ -sɾu ɛn Zozi 'kʊ "kɔnnɛn. -A -nan nɛn -a -sɾunɔn -a laabu -yɾɔ 'o 'saza yɛɪ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn, kʊ'a -kɔlale -yʊ -wɪdɪ zɪɛ -a -pɪndɪ -a dɪ?»

29 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Yʊ -wɪdɪnʊn nɛn "lɛ 'nan -yʊ -wɪdɪ 'labɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, -tɛ ya'a 'sɪlɛa Bali tɾʊ 'badɪ -a dɪɛ, min 'ka 'kɔlaman o -pɪndɪ min -sɾu "dɪ.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va 'wɪ 'vɪ 'nyɪan
(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)

30 Zozi 'lee 'e -sɾunɔn 'sɪ fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn o -kʊdɪ 'sia 'nan -e 'o Galɪlɛ 'cɛn. 'Pɪan Zozi 'ka "vale minnʊn 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan 'e 'bɔ nɛn dɪ. 31 Kɔɔ e ya 'wɪ "paanan 'e -sɾunɔn 'jɪ. -A -nan nɛn 'wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ "man "bɛ, yaa -ci 'vɪ -wɛlɛ. E 'nan: «Minnʊn "ta -daa Blamin -pɪ -nɔnɛlɛ minnʊn lɛ -e 'o -tɛ. -A yɪ yaagazan da nɛn e wuanla -kanɔn 'va.» 32 'Pɪan -a -sɾunɔn 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ, ɛn -a -ci laabudɪ o -tɛa "kɪlan -a.

-Tɛ cɪ Zozi -sɾuzan -dan a?
(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

33 Zozi 'lee 'e -sɾunɔn 'bɔla Kapanamo. Zɪ o ya "kɔnnɛn "bɛ, ɛn Zozi -a laabu -wɪɔ 'nan: «-Mɛ "sa nɛn, kaa -fɔa paan 'sia?» 34 'Pɪan 'o 'ta -sɛn. Kɔɔ -tɛ o ya -sia bɛ, o -sa -fɔ 'o cɪn yɛɪ 'nan, -tɛ cɪ o yɛɪ Zozi -sɾuzan -dan a?

35 -A -nan nɛn Zozi 'nyɾan, ɛn 'e -sɾunɔn 'fuda "fli laabu. E 'nan -wɛlɛ 'nan: «Min nɛn, e cɪ "vale 'e dɾa 'an -sɾuzan -dan a bɛ, 'e 'fli 'plɪ min pɛɛnɔn 'wɪ 'nan -e 'e 'o 'su!»

36 -A -nan nɛn Zozi 'nɛn "wɛnnɛn 'tʊ 'sɪ, ɛn yaa -tɔ o 'lɛ. Yaa 'sɪ, yaa -fɔ 'e man, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: 37 «Min oo min nɛn e min nɛn "lɛ 'nɛn "wɛnnɛn 'zʊ 'gʊ -a 'kʊn tɪglɪ 'mɛn "wɛan bɛ, tɛ 'an 'bɔ nɛn, yaan 'kʊn tɪglɪ. ɛn min nɛn yaan 'kʊn tɪglɪ bɛ, 'an 'tʊwɪlɪ "cɛɛ yaa 'kʊn tɪglɪ dɪ, 'pɪan min nɛn, yaan 'pa 'sia 'tɾɛda bɛ, tɛ -a san nɛn yaa 'kʊn tɪglɪ.»

Min -tu -yu -wliɖi "pin minnun -sru
(Lk 9.49-50)

³⁸Zan -a 'vɪ Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ 'paazan, kɪ min -tu 'yɪ, te e -yu -wliɖi -pian 'minnun -sru 'i 'tɔ da. En kɪa 'vɪ -yɾe 'nan, te 'e dre dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wɪla 'i -sru 'le 'kɪe 'wɪ 'zɔ dɪ.»

³⁹En Zozi 'e 'nan: «Te 'ka 'wɪ zɪe -a dre dɪ! Kɔɔ min -tu 'ka -e 'e 'lɛbo 'fɔ wɪ dre 'an 'tɔ da, 'bɛ -sru -e 'e 'wɪ 'an man -wliɖi 'dɪ. ⁴⁰En min nɛn, -a pei 'ka 'e 'padɪ -kaa man dɪe, te e ya -kaa -sru. ⁴¹Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'yɪ 'kulɛnɛn 'tɔ -nɔn 'cɛɛ, 'nan 'ka ya Crizi -le ve -a -le 'wean bɛ, e -taa 'yee -kopa yɪlɛ.»

'Ka dre 'yi -e 'ka vɪle 'ka 'si Zozi -sru 'dɪ!
(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

⁴²«Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da 'le nannannun -le 'wɪ 'zɔ bɛ, min oo min nɛn yaa dre en -a -tɔwli 'cɛ 'si 'an -sru 'bɛ, -a 'yi mlin -e 'o 'kɔlɛbu -dan -fɔ -a 'klan -e 'o -fɔ jemɛ -va. ⁴³-Te 'i 'pɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wliɖi 'dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -te i wɪla 'i 'pɛ -tɔwli 'a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪe -a va bɛ, 'bɛ 'yi mlin -kɔdɪ 'tɛ 'va te 'i 'pɛ a 'fli 'bɛ -a da. 'Tɛ zɪe ya'a 'driman 'li 'fo 'dɪ. ⁴⁴['Wɪ 'kpa, fɛ zɪe -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li 'fo 'dɪ, en min -le yɾa yɪdɪ 'leda 'ka 'dɪ.] ⁴⁵-Te 'i 'cɛin 'bɛ -maan i 'wɪ 'wliɖi 'dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -te i wɪla 'i 'cɛin -tɔwli 'a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪe -a va bɛ, 'bɛ 'yi mlin -kɔdɪ 'tɛ 'va te 'i 'cɛin a 'fli 'bɛ -a da. ⁴⁶['Wɪ 'kpa, fɛ zɪe -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li 'fo 'dɪ, en min -le yɾa yɪdɪ 'leda 'ka 'dɪ.] ⁴⁷En -te 'i yie 'bɛ -maan i 'wɪ 'wliɖi 'dra bɛ, 'i 'si 'ji! Kɔɔ -te i -wɪla 'i yie -tɔwli 'a Bali -le mingɔnnɛn trɛ da bɛ, 'bɛ 'yi mlin -kɔdɪ 'tɛ 'va te 'i yie a 'fli 'bɛ -a da. ⁴⁸'Wɪ 'kpa, fɛ zɪe -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li 'fo 'dɪ, en min -le yɾa yɪdɪ 'leda 'ka 'dɪ.

⁴⁹Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -pan wɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn bɛ, o -we -fɔa 'man. -A -tɔwli 'nɛn 'nyian 'cɛe ve -a, 'tɛ -taa 'ka 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'nanjenle.

⁵⁰'Wɪ 'kpa, -we a fɛ 'yi 'a. 'Pian -te -we 'nɔnnɔn 'si 'man 'bɛ, -mɛ 'a nɛn waa dra 'nyian 'nɔnnɔn? E 'ka 'fo 'dɪ. 'Le zɪ -we fɛ dra 'nɔnnɔn bɛ, 'ka 'bɔ 'nyian 'ka 'nɔnnɔn 'e 'kɔn 'ka cin man, -e 'ka yei 'e 'fɔ -trɔɔ.»

Zozi 'wɪ tin 'ba lɪ bɔladɪ da
(Mt 19.1-9; Lk 16.18)

10 ¹'Bɛ -sru Zozi 'si Galile, en e -kɪ Zude 'lɛglɔn 'fɔɪ nɛn Zudan 'yi -sru 'bɛ -a -ji. En minnun o cin 'yɪ 'man 'nyian 'kaga, -a -nan nɛn e 'wɪ 'paadɪ 'sia o ji 'le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

²Farizen 'nɔn -mie pli 'man. O 'wɪ laabu -yɾɔ -a wei 'kundɪ -le 'wean. Waa laabu -yɾɔ 'nan: «-Cɛe -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min 'e nan bɔla?»

³En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn Moizi -a cren -tɛ -pei 'fluba 'ji 'nan 'ka drɛ?»

⁴Waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Moizi -a -si -nɔn 'kuɛ 'nan, -te min 'ta 'e nan bɔala bɛ, 'e lɪ bɔla 'fluba drɛ -e 'e 'nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla.»

⁵Zozi 'e -wɛ lɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyu, -yee "wɛan nɛn Moizi -pei zɪɛ -a -tɔ 'cɛɛ. ⁶'Pian zɪ Bali fɛ pɛɛnɔn drɛ bɛ, ɛn e -klɔnmɔn drɛ 'o 'vale lumɔn -a. ⁷-Yee "wɛan -klɔnmɔn 'sia 'e "tɪ 'lee 'e "bu 'srɔn, -e 'e lɛa 'e nan man. ⁸-A -nan nɛn o "flɪnɔn dra min -tɔwli "a. Wa'a 'kɔan "nyian min "fli "a dɪ, 'pian o drɛ min -tɔwli "a. ⁹-Yee "wɛan -si 'ka 'e 'nɔndɪ blamin lɛ 'nan fɛ nɛn Bali -a 'pa 'e cin man bɛ, 'e 'cɛn 'e cin man dɪ.»

¹⁰Zɪ o 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, ɛn -a -srɔnɔn "nyian "o 'wɪ laabu -yrɔ 'wɪ zɪɛ -a da. ¹¹En yaa 'vɪ -wɛ lɛ 'nan: «Min oo min nɛn 'e nan 'bɔla, ɛn e lɪ pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e nan 'tɔdɪ -a ɛn e lɪ pee wɛɛ. ¹²-A -tɔwli "nɛn "nyian, -te lumɔn 'si 'e 'sran wɪu, ɛn e -kɔnnɛn pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e 'sran 'tɔdɪ -a ɛn e -kɔnnɛn pee wɛɛ.»

Zozi -fea 'vɪ nannannun man

(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

¹³Minnun -ta nannannun -a Zozi lɛ 'nan -e 'e kle o man. 'Pian Zozi -srɔnɔn 'si -tɔ -wɔ. ¹⁴Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, e 'nan "man, ɛn yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «'Ka nannannun 'tɔ 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tɔ -wɔ 'dɪ! Kɔɔ minnun nɛn "le -wee 'wɪ 'zɔ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛ a -wee vɛ -a. ¹⁵Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnun nɛn wa'a 'wɛ lɛ "man "le zɪ nannannun -le 'wɪ 'zɔ -e Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ o da dɪɛ, wa'a 'wɛ lɛ an -yee mingɔnnɛn trɛ da dɪ.» ¹⁶-A -nan nɛn e o 'si, ɛn e -fɔ 'e man. 'E 'pɛ 'pla o da -tɔdɪ, te e -fea vɛ o man.

Fezan -tɔ -le 'wɪ

(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

¹⁷Zɪ Zozi 'si 'sia bɛ, tɔɔn min -tɔ -ta -a 'le flan -a, ɛn 'e "po sɔɔn "wɪu. Yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan tɪglɪ, maan dra 'kɔ, -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, "an "yɪ?»

¹⁸En Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, yian laabo min tɪglɪ? -Te ya'a 'silɛa Bali -tɔwli "a dɪɛ, min -tɔ 'ka tɪglɪ dɪ. ¹⁹I Bali -le -pei -tɔ wunun -tɔa. Te 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ! Te 'i min nan -wɛɛ "dɪ! Te 'i crin wɔ dɪ! Te 'i 'wɪu 'sɛn min man dɪ! Te 'i min ta -blɪ dɪ! 'I yie 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bu "man!»

²⁰E Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -pei pɛɛnɔn zɪɛ, an 'ta wɛladɪ 'sia "da 'an "wɛnnɛn da.»

²¹Zozi -a -nanjɛn tɛin, yaa 'yɪ "yɪ, ɛn e -yrɛ 'nan: «'Yie 'wɪ 'fɔ -tɔwli -yɛɛ klɪ 'i man. 'I 'ku, fɛnɛn nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man! -Te yia drɛ zɪɛ, 'i yɪfɛ -taa "kɔlɛ laji. "Bɛ -sru ɛn 'i -sɔɔnla 'an -sru!»

22 'Pian zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, e -si 'sia, te -a ta a -trɔdrɔ, kɔɔ -a yɪfɛ a "kaga.

23 -A -nan nɛn Zozi 'e -srɛnɔn 'nanjɛɛn 'e "srɔn, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Minnun nɛn, 'trɛda fɛnɛn ɔɪ -wɪɔ "bɛ, e ya 'pleblɛ -e 'o drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a.»

24 'Wɪ zɪɛ yaa -srɛnɔn 'ci baa 'ji, ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ "nyian 'nan: «Mɛn 'nɛnnun, e ya 'pleblɛ -e min 'e drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a. 25 Min nɛn e ya fɛzan -a bɛ, -e 'e drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, e ya 'man 'pleblɛ 'wɪdɪ. Kɔɔ 'vaa -e 'wɪ zɪɛ 'e drɛ bɛ, te -wɪ -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, e ɔɪ 'mɛnzrɛn -yrɛ ji.»

26 -A -nan nɛn -a -srɛnɔn 'ci baa 'ji "mɛn 'e ɔɪla "da, ɛn waa vɪdɪ 'sia 'o ɔɪn lɛ 'nan: «-Tɛ 'bɛ a zɪɛ, -tɪɛ -kɔlaman 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji "mɛn?»

27 Zozi o -nanjɛɛn tɛɪn, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'fli 'si 'wɪ 'ji dɪ, 'pian Bali 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a. Kɔɔ Bali -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.»

28 ɛn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔv "nun? Kɔ 'si fɛ pɛɛnɔn -sru, ɛn kɔ sɔɔnla 'i -sru.»

29 Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan vɛ 'ɔɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'si 'yɛɛ 'kɔn, 'lɛɛ 'e "bɔvunɛn, 'lɛɛ 'e "blunɛn, 'lɛɛ 'e "bɔ, 'lɛɛ 'e "tɪ, 'lɛɛ 'yɛɛ 'nɛnnun, 'lɛɛ 'yɛɛ fɛɪnɛn -sru 'mɛn "wɛan 'lɛɛ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn 'lɛ "wɛan bɛ, 30 min zɪɛ, e fɛ pɛɛnɔn zɪɛ -a yɛ 'e 'pa -a -yaa tɔ 'trɛda. Yaa yɛ 'kɔnnun -a, ɛn yaa yɛ "bɔvunɛn -a, ɛn yaa yɛ "blunɛn -a, ɛn yaa yɛ "bɔvunɛn -a, ɛn yaa yɛ 'nɛnnun -a, ɛn yaa yɛ fɛɪnɛn -a. Minnun -tɛ "paa "da, 'pian yaa yɛ. "Bɛ -sru tɔ -fɔla "da ji bɛ, 'belɪdɪ nɛn, ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra -yɛɛ vɛ -a. 31 Minnun nɛn o -trɔɔ 'si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "fɔlɛa "da, ɛn minnun nɛn o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "drɛlɛ -si 'lɛnɔn 'a.»

**Zozi 'e 'kanan 'lɛɛ 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ
(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)**

32 Zozi 'lɛɛ 'e -srɛnɔn a -kɔnan Zeruzalɛm, ɛn Zozi nɛn 'si 'lɛ. -Kɔdɪ Zeruzalɛm "klan -a -srɛnɔn 'fɪda 'fli 'bɔ 'tɛdɪ 'sia, ɛn minnun nɛn o -sru "bɛ, nyɛn a 'nyian -wɛɛ 'ji. Zozi 'e -srɛnɔn 'fɪda 'fli laabu 'o 'saza, ɛn 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ "man "bɛ yaa vɪdɪ 'sia -wlɛ. E 'nan: 33 «-Kaa "ta -ko Zeruzalɛm. -Tɛ -kaa 'bɔlɛ 'nan nun bɛ, minnun Blamin -pɪ -nɔan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lɛɛ 'fluba 'ci vɪnɔn lɛ. O tin -tɛa "da 'nan 'e 'ka. Waa -nɔan "minnun nɛn o 'ka Zuɪf 'nɔn 'a dɪɛ -wlɛ. 34 Minnun zɪɛ, waa sɛɛ wo, 'o 'lɛ 'yɪ -sɛan -a yra, waa -sɔan -ngblɛ -a, ɛn waa -tɛa. 'Pian -a yɪ yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.»

**Zaji 'lɛɛ 'e "bɔvɪ Zan fɛ -tɔ -si laabu Zozi 'lɔ
(Mt 20.20-28)**

35 Zebede -pɪ Zaji 'lɛɛ 'e "bɔvɪ Zan pli Zozi man. O -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kɔ ya "vale 'wɪ nɛn kɔ "ta -a laabo 'i 'lɔ 'gɔvɛ, 'i drɛ 'kɔvɛ.»

36 En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «-Mε 'va nen, ka ci?»

37 O 'nan -yre 'nan: «-Te i mingonnen -bludɪ 'sia be, 'i 'wɪ 'man -e 'ku -nyran 'i 'srɔn! Min -tu -kɔan 'i 'pɛ 'yi 'da, -e min -tu 'e 'kɔn 'i 'pɛ bu da.»

38 Zozi 'e -wle 'nan: «'Wɪ nen ka ci -a laabunan be, ka'a 'ci tɔa di. 'Wɪ yidɪ nen e 'ta -daa 'bɔle 'an man be, 'ka 'wulo 'sɔa 'wlu? En 'tɛ nen o 'ta -daa -a 'palɛ 'an da be, 'ka 'wulo 'sɔa 'wlu?»

39 O -yre 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo 'sɔa 'wlu.»

En Zozi 'e -wle 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nen, 'wɪ yidɪ nen e 'ta -daa 'bɔle 'an man be, e bɔa 'nyian 'cee 'man. En 'tɛ nen minnun 'ta -daa -a 'palɛ 'an da be, waa 'paa 'nyian 'cee 'da. 40 'Pian -nyrandɪ 'an 'pɛ 'yi 'lee 'an 'pɛ bu da be, 'an 'bɔ 'cɛɛ -si -nɔan 'min le di. Minnun nen Bali -a pla o 'tɔ man be -wee vɛ 'bɛ ci -a.»

41 Zozi -srulon 'fu nen o -fu be, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man be, en 'bli 'fɔ o ji Zaji 'lee Zan man. 42 -A -nan nen Zozi o pɛɛnon laabu, en e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, min tanɔn 'le min pladɪ 'bɛ ci -sa wɪ -a. En minnun nen o ci min -dandannun -a be, -wɛɛ -va -ble minnun da. 43 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyren 'e 'kɔn 'ka yei 'di. Min oo min nen e ya 'vale 'e dra min -dan a 'ka yei 'bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnon 'wlu o 'sudɪ -a! 44 En min oo min nen e ya 'vale 'e dra 'ka 'tazan -a be, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnon 'le nɔan -a! 45 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nen Blamin -pɪ -a drɛ. Ya'a 'talɛ 'nan -e minnun 'o 'su di, 'pian e -ta 'nan -e 'e minnun 'su. En e -ta 'nan -e 'e 'ka -e min 'kaga 'o 'sv Satan -le 'pleble 'lɔ.»

Zozi Batime yie 'le 'sv

(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)

46 Zozi 'lee 'e -srulon ciɪla Zeriko, te o 'ta -ko Zeruzalem. "Wɛɛ 'si Zeriko be, minnun 'kaga sɔɔnla o -sru. Time -pɪ Batime yra 'e -nyrandɪ -si man, te e fenun tru 'baa -a yie a 'e 'widɪ -le 'wean. 47 Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi nen 'e 'sia Nazaretɪ be, e ya ciɪnan be, en e -paandɪ 'sia 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

48 En minnun paan 'da 'nan 'e 'lebo 'pla da. 'Pian e paan 'nyian 'kpa 'pleble 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

49 -A -nan nen Zozi 'tɔ, en e 'nan: «'Ka vɪ -yre 'nan, 'e 'ta 'gɔ!»

Waa 'vɪ Batime le 'nan: «'I -pɔan 'kun! E 'nan, 'i 'lɔ!» 50 Tɔɔn e 'yee sɔ 'si 'e da, e wluan lou -blu, en e -ku Zozi 'va.

51 Zozi 'e -yre 'nan: «-Mε 'nen i ya 'vale 'nan 'an drɛ 'yie?»

En yie 'wizan -a 'vɪ -yre 'nan: «'An 'san, an ya 'vale 'yian yie 'le 'sv!»

52 En Zozi 'e -yre 'nan: «'I 'ku! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn Batime yie 'le 'sv, en e -sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi 'bɔla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-16)

11 1 Zozi 'lee 'e -srulon a -plinan Zeruzalem. O 'bɔ 'flanun nen o o laabo Befaze 'lee Betani be -a 'srɔn. 'Flanun zɪɛ o ya Olivie pɔn

man. En Zozi 'e -sruncōn 'fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan: ²«Ka 'ku 'fla nɛn, 'ka 'lɛ bɛ -a da! -Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun planɛn ye 'e 'baa -tɔdɪ. Min 'ka tian 'fɔlɛ 'da 'dɪ. 'Ka baa 'sʊ -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gʊ! ³-Te min -tu -a laabu 'ka 'lɔ 'nan, -mɛ 'nɛn kaa dra -yrɛ 'bɛ, 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan 'e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man. 'Pian e -taa 'a -naagu.»

⁴O -ku, ɛn o 'bɔ -aflumun planɛn man 'e 'baa -tɔdɪ 'kɔn 'tu -kpɛin 'man bei -si man. En waa baa 'sʊ. ⁵-A -nan nɛn minnun nɛn o cɪ -nan bɛ, o -mienun -a laabu -wɔlɔ 'nan: «-Mɛ 'nɛn kaa dra? -Mɛ 'le "wean nɛn kaa baa 'sʊ?» ⁶'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -wle 'bɛ, -a 'bɔ nɛn waa 'vɪ -wle. En minnun o 'tʊ, waa drɛ. ⁷O -ku -aflumun planɛn zɪɛ -a Zozi lɛ. O 'wee sɔnun paala -a koda, ɛn e -nyran 'da. ⁸Minnun 'kaga 'wee sɔnun paala -a 'lɛ. En min -mienun yiba 'pɛnɛnnun cɛɛn, ɛn waa 'pla -a 'lɛ. ⁹Minnun nɛn Zozi 'lɛ bɛ, 'lee minnun nɛn o -sru 'bɛ, o pladɪ 'sia -a vidɪ -a 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o,
Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nɛn
Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!

¹⁰Bali -le -fɛa
'e 'kɔn mingɔnnɛn -blɪdɪ nɛn,
e 'ta -daa 'bɛ -a man!
'Ku tra David -le mingɔnnɛn -blɪdɪ nɛn.
Bali 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

¹¹Zɪ Zozi wlala Zeruzalɛm zɪɛ. ɛn e -ku Bali -pan 'kuin 'nan -e 'e fɛ pɛɛnɔn -nanjɛn. Zɪ -pɛi 'ta taan 'bɛ, ɛn e 'bɔla, e -ku Betani 'o 'vale 'e -sruncōn 'fuda 'fli 'a.

**Yiba "tu nɛn ya'a 'baa dɛ Zozi 'e wei 'pla "man
(Mt 21.18-19)**

¹²Tʊ cɛɛn ɛn Zozi 'si Betani 'o 'vale 'e -sruncōn 'a. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, ɛn dra Zozi 'tɛdɪ 'sia. ¹³-A -nan nɛn e fijie yiba 'tu 'yɪ -kɔɔbli te -a 'la a 'da. ɛn Zozi 'ku -a -nanjɛnɛ 'nan -te -a 'blʊ a 'maan? Zɪ e 'bɔ yiba zɪɛ -a wlu bɛ, -a 'la 'saza nɛn yaa 'yɪ 'da. Kɔɔ fijie ba tʊ "cɛɛ dɪ. ¹⁴ɛn Zozi -a 'vɪ yiba zɪɛ -yrɛ 'nan: «Te min -tu 'e 'i 'blʊ -blɪ 'li 'fo 'dɪ!» -A -sruncōn 'wɪ zɪɛ -a 'man.

**Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin
(Mt 21.10-17; Lk 19.45-48; Zan 2.13-16)**

¹⁵'Bɛ -sru o 'bɔla Zeruzalɛm, ɛn Zozi wla Bali -pan 'kuin. Minnun nɛn o cɪ Bali -pan fenun -tannan, 'lee minnun nɛn o cɪ -a 'lɔnan bɛ, e o -pɪndɪ 'sia. E "lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun, 'lee -plablo -tannɔn 'le pɛinnun fuila 'man. ¹⁶ɛn ya'a min -tu 'tʊlɛ -e 'e 'cɪ fɛ -tu -a Bali -pan 'kuin dɪ. ¹⁷Zozi 'wɪ 'pla -wle. E 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali 'e 'nan: «'Mɛn 'kɔn -kɔan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le Bali trʊ 'ba 'kɔn 'a.»
'Pian kaa dre crin wɔnan -a.»

¹⁸Zi Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vɔnon 'wɪ zɪe -a 'man be, en o Zozi 'man -wædɪ 'sia 'nan -e 'o -te. Kɔɔ nyen o 'cendɪ 'sia, -yee 'wɪ 'paadɪ nen e ya 'sɔnan minnun pɛɛnon le be, -yee 'wɛan.

¹⁹Zi funnin 'pla be, en Zozi 'lee 'e -srɔnon 'si Zeruzalem.

Yiba "nen Zozi 'e wei 'pla "man "be e -ka

(Mt 21.20-22)

²⁰Tv cɛɛn en Zozi 'lee 'e -srɔnon lidɪ 'sia 'o da "nyian Zeruzalem. O fijie yiba zɪe -a 'yɪ, te e -ka e 'bɔ 'e 'sɛin 'man. ²¹Tɔɔn 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ fijie yiba zɪe -a man be, -a -cin -tɔ Pieri ji. En yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ 'paazan, 'i 'yɪɔ! Fijie yiba "nen 'i wei 'pla "man "be, e -ka.»

²²En Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnon le 'nan: «Ka yi -tera Bali da! ²³Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔɔl 'a 'nan, -te min -tv -a 'vɪ pɔn 'labe -yɛɛ 'nan: «I 'sura 'gɔ, 'i 'kɔ -te jemie -va,» en min zɪe ya'a 'e 'ci -fɔɔle dɪ, 'pian e yi -tera "da 'nan Bali -a 'le sɔɔman 'yɛɛ be, e dra. ²⁴-Yee 'wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ pɛɛnon nen kaa laabo Bali 'lɔ te ka ya Bali tru 'banan be, 'ka yi -tera "da 'nan kaa 'yɪ 'va, tɔɔn kaa ye! ²⁵En -te ka "ta Bali tru "baa, te min -tv man wɪ a 'ka 'ji be, 'ka 'cɛ -yɛɛ! 'Ka drɛ zɪe -e 'ka "tɪ "nen laji lou "be, 'wɪnun nen kaa drɛ -yɛɛ "wɪdɪ "be, 'e 'cɛ 'cɛɛ. ²⁶['Pian -te ka'a min man wɪ cea dɪe, 'ka "tɪ "nen laji lou "be, 'wɪnun nen kaa drɛ -yɛɛ "wɪdɪ "be, ya'a "nyian "e cea 'cɛɛ dɪ.»]

Zozi 'le -kɔladɪ "sia nyin zia?

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷"Be -sru Zozi 'lee 'e -srɔnon 'bola "nyian Zeruzalem. En Zozi 'ciɪdɪ 'sia Bali -pan 'kuin. -A -nan nen Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vɔnon 'lee min cejenun pli 'man. ²⁸Waa laabu -yɛɛ 'nan: «-Kɔladɪ "cɛn "a nen i 'wɪnun zɪe -a drɛ? En -tɪe -si -nɔn 'yɛɛ?»

²⁹En Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian an "ta 'wɪ 'tuwɪli "cɛ laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vɪ 'men be, -kɔladɪ nen an 'wɪnun zɪe -a drɛ 'a be, maan -ci 'sia 'cɛɛ. ³⁰-Tɪe Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drɛ? Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'men!»

³¹-A -nan nen waa vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan: «Bali 'be 'pa 'sia be», e -taa -a laabule -kaa 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nen ka'a yi -teala 'wɪ nen Zan -a 'vɪ be -a da dɪ?» ³²En -te -kaa 'vɪ 'nan: «Minnun 'be 'pa 'sia be», minnun pɛɛnon -taa 'wunɛa -kaa man.» Zuif 'nɔn 'tanon zɪe, "klan a o ji, kɔɔ minnun pɛɛnon Zan 'siala Bali 'lewei vɪzan -a.

³³-Yee "wɛan nen waa 'vɪ Zozi le 'nan: «Kv'a san tɔa dɪ.»

En Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian min nen e -si -nɔn 'men en an 'wɪnun zɪe -a drɛ be, ma'an 've 'cɛɛ dɪ.»

Zozi -kɔnnen "fɔ rezen fei 'panɔn man

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

12 ¹Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia -wɛɛ -kɔnnen "ji. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Min -tv 'be 'yee rezen fei 'pa, e -klɔn 'bɔ "man, e rezen 'blɔnan drɛ, en e

fe -tu dre, min -tɔa "da -e 'e fei 'bɔ ta 'pin. "Be -sru e fei zɪe -a -peba 'wɔ minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ -nɔan. Yaa dre zɪe, ɛn e -ku 'lɛglɔn 'pee -ji. ²Zɪ rezɛn nan tu 'bɔ bɛ, ɛn min zɪe 'e 'suzan 'tu 'pa 'sia minnun nɛn o 'nyranman "paa -yee rezɛn fei bɛ o va, 'nan 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ 'o 'yee vɛ -nɔn. ³'Pian waa 'suzan zɪe -a 'kun, waa -sɔn, ɛn waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun. ⁴"Be -sru ɛn e 'suzan 'pee 'pa 'sia 'nyian o va. Wɛɛ 'kun, wɛɛ 'sɔn 'e 'wulo -man, wɛɛ sɔn. ⁵Yaa yaagazan 'pa 'sia, ɛn wɛɛ 'tɛ. "Be -sru min "kaga "le vɛ dre "nyian zɪ, waa -mienun -sɔn, ɛn waa -mienun tɛɛ.

⁶Min -tuwli "nɛn, e -fu fei san zɪe -yrɔ "bɛ, -yɛɛ cɪ -a 'bɔ 'pɪ -tuwli "nɛn, e 'sɔ -yre tɔgl bɛ -a. Yaa 'pa 'sia fei 'panɔn zɪe o va 'e -fɔla "da. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan, o -taa 'yra -tɛlɛ 'e 'pɪ man.

⁷'Pian fei 'panɔn -a 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «Min 'labɛ -yɛɛ 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɪe 'e dre -cee vɛ -a.» ⁸-A -nan nɛn waa 'kun, waa -tɛ, ɛn waa -kadɪ tuv fei lunɛn -klɔn -sru.

⁹'Wɪ zɪe -a -ji bɛ, -mɛ "wɪ nɛn fei san -taa -a dreɛ? Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panɔn zɪe o -tɛɛ, -e 'e 'yee rezɛn fei 'bɔ 'nɔn min peenun lɛ. ¹⁰'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪlɛ dɔv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Kɔlɛ nɛn 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla koda bɛ,
-yɛɛ dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlɛ -a.

¹¹Minsan 'bɛ dre ɛn -kɔlɛ zɪe
'e dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlɛ -a.
'Wɪ nɛn Minsan -a dre bɛ,
e min 'plo -fɔa.»

¹²Zɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn -kɔnnɛn zɪe -a 'man bɛ, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nɛn Zozi -a vɛ. -Yee "wɛan o ya "vale 'o "kuan, 'pian minnun lɔ "klandɪ -le "wɛan waa 'tuɪ, ɛn o -ku.

'Sukɔlɛ -pan wɔdɪ da wɪ
(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³"Be -sru ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn zɪe o Farizen 'nɔn -mienun 'lee Erodi -le minnun -mienun 'pa 'sia Zozi 'va -a man -wɛɛdɪ 'nan -e 'o wei 'kun 'le "wɛan. ¹⁴O -ku, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kva -tɔa 'nan, i ya 'wɪ tɔgl vɪzan -a. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɔgl ci 'sidɪ -a -yrɛ dɪ. ɛn yi'a min bo "va "dɪ. 'Pian i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun ji 'e tɔgl da. -Yee "wɛan kva laabo 'i 'lɔ 'nan, -a -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔlɛ -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ, -baa te -ka'a dre dɪ? 'I vɪ 'kɔvɛ!»

¹⁵'Pian 'wɪ nɛn -a -cin cɪ o ji bɛ, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, ka ya "vale kaan wei "kuan? 'Ka 'ta 'lein 'wlɛ 'tu -a 'mɛn -e 'an yɪ!»

¹⁶Waa -tu -nɔn -yrɛ. -A -nan nɛn Zozi -a laabu -wlɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gɔ? ɛn -tɪ 'tɔ 'crɛn nɛn 'gɔ?»

O -yre 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnen Seza -le ve nen.»

¹⁷En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Fɛ nen Seza -le ve -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza lɛ! En fɛ nen Bali -le ve -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali lɛ!»

'Wɪ zɪɛ -a mandɪ o 'plo 'fɔ.

Minnun nen o -kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va

(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

¹⁸'Bɛ -sru ɛn Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan, -te min -ka bɛ, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zɪ o pli "man "bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: ¹⁹«Bali -le 'wɪ "paazan, 'wɪ nen Moizi -a cren -tɛ 'kʊɛ bɛ, -nyren 'gʊ: «Te min lɪ 'pa, ɛn -a san zɪɛ e -ka, te wa'a tian 'nɛn 'yalɛ 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɪɛ, -yee -cale zɪɛ -a "bʊ 'e 'pa, -e 'e "bʊ klu bɔla!» ²⁰Min -tʊ -le 'nen -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ 'e nan 'bɔ 'a dɪ. ²¹-A "flizan "e -cale -tʊwli zɪɛ -a 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ dɪ. -A yaagazan 'le ve drɛ "nyian zɪ. ²²O 'sɔravli "lɪ zɪɛ -a 'pa, ɛn o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nɛn 'yalɛ dɪ. "Bɛ -sru ɛn lɪ 'bɔ "e "ka 'wʊ "nyian. ²³Tʊ nen minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, lɪ zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kʊɛ! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

²⁴En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tʊ -ci manlɛ "fo "dɪ. 'Wɪ nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a -ci maan dɪ, ɛn Bali -le 'plɛblɛ bɛ, ka'a tɔa dɪ. ²⁵Kɔɔ tʊ nen minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, -klɔnmɔnnun 'ka lɪ paa dɪ, ɛn lɪmɔnnun 'ka -kɔnnen paa dɪ. O -kɔan "le Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. ²⁶-Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nen o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'Wɪ 'nen 'e 'cɛn -tɛdɪ Moizi -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dʊv? Kɔɔ tʊ nen Bali a yiba "kpizrennen 'va ɛn e 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ bɛ, yaa 'vɪ -yre 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, ɛn an ya Izak -le Bali -a, ɛn an ya Zago 'le Bali -a.» ²⁷Tʊ nen Bali 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ, te -kaa tranun zɪɛ o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali "le 'va bɛ, o yie a "man tian, kɔɔ Bali a minnun nen o yie cɪ "man "bɛ -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa bɛ -wee Bali -a dɪ. -Yee "wɛan ka'a 'wɪ 'tʊ -ci manlɛ "fo "dɪ.»

-Mɛ "wɪ 'bɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ wɪ -dan a?

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

²⁸'Fluba 'ci vɪzan -tʊ -sa zɪɛ -a 'man. Zɪ yaa 'yɪ 'nan Zozi -a -ci 'vɪ Saduze 'nɔn lɛ fɛnyian bɛ, e pli Zozi man, ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn bɛ, -a "cɛn 'bɛ cɪ "va -dan?»

²⁹En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Bali -le -peinun pɛɛnɔn 'va bɛ, -pei -dan nen 'gʊ:

«Izraɛl 'nɔn,
'ka "trɔɛn "tɔ!
-Kaa 'san Bali

'be ci Minsan -a 'e 'towlī.

30 En 'i Minsan 'bɔ nɛn 'yie Bali -a bɛ,

-a yɪ 'yi 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ 'yi 'yie 'wɪ dɛdɛt pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ 'yi 'yie ci 'nɾɔndɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ 'yi 'yie 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a!>

31 En -a "flizan nɛn 'gɔ:

<'I bɔɛzan -tɔ yɪ 'yi

"le 'yie 'wɪ 'zɔ!>

Bali -le -pei -tɔ wɪ pee -dan 'ka 'mlian -pei 'fli zɪɛ o da dɪ.»

32 En 'fluba 'ci vɪzan -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ 'paazan, yia 'vɪ fɛnyian. 'Yie tin a 'nɔnɔn -a vɪdɪ -a 'nan, Minsan 'be ci Bali a 'e 'towlī, -a pee 'ka 'dɪ. 33-Yee "wɛan min 'e Bali yɪ 'yi 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee ci 'nɾɔndɪ pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a! En 'e bɔɛzan -tɔ yɪ 'yi "le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zɔ! 'Wɪ zɪɛ -a dɛdɛt -dan 'mlian 'sraga nɛn waa 'tɛ 'ble Bali lɛ bɛ, -a da. En -a -dan 'mlian 'sraga pɛɛnɔn bɔdɪ Bali lɛ da.»

34 Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, min zɪɛ yaa -sru 'vɪ 'wɪ 'tɔdɪ -a bɛ, ɛn e 'nan -yɾɛ 'nan: «E -fɔ 'wɛnɔn -e Bali -le mingɔnɛn -blɪdɪ 'e pou 'sia 'i 'va.» "Bɛ -sru 'wɪ laabɔdɪ -yɾɔ 'cin 'ka 'nyian -tɔlɛ min -tɔ ji dɪ.

-Tɪ -pɪ nɛn Crizi -a

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

35 Zozi a 'wɪ 'paanan minnɔn ji Bali -pan 'kuin. En yaa 'vɪ -wɪlɛ 'nan: «E dɾɛ 'kɔ ɛn 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a David kluda min -a? 36 Kɔɔ David 'bɔ -a 'vɪ, tɔ nɛn Bali lei 'saun 'ta 'tɔ "man "bɛ, -a 'nan:

<Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan:

'I 'nyran 'an 'pɛ 'yi "da -trilii,

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

37-Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bɛ, e dɾɛ 'kɔ ɛn 'bɛ -kɔan David kluda min -a?>

Min "kaga 'trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -yɾɛ ci 'nɾandɪ -a.

38 En yaa 'vɪ 'nyian 'yee 'wɪ "paadɪ 'bɔ 'va 'nan: «Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! -Te 'ka 'wɪ dɾɛ "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zɔ! O -tɔdɪ ye 'yi -trale -gblɔnɔn nɛn fɛnyian bɛ -a -ji. En waa ye 'yi "le 'nan min 'e o 'tɔ bɔ -guada. 39-Te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, ɛn -te e ya 'fɛdɪ da -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn waa 'sidɪ ye 'yi. 40 O fɛnɔn "sia -calɛnɔn lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'o Bali tru 'ba -plɔn 'nan -e minnɔn 'o o "sia min tɪgt 'a. 'Wɪnɔn zɪɛ -a dɛdɛt -le "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ 'kpa.»

-Cale seezan -le fɛ -nɔndɪ 'wɪ

(Lk 21.1-4)

41 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ -nyɛnlɛa -gbogbo nɛn minnɔn "lala -sɛan "ji Bali -le vɛ -a bɛ -a "srɔn. Minnɔn nɛn o ci "lala -sɛnɔn -ji bɛ, e o -nanjɛndɪ

'sia. Fɛnɔn "kaga "ta, ɛn o "lala -sɛn -ji "kaga. ⁴²"Bɛ -sru ɛn -cale seezan -tu -ta, e -bablu 'wɛ 'tudu -fɔ -ji "fli.

⁴³-A -nan nɛn Zozi 'e -srɔnɔn laabu 'e "srɔn, ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labɛ, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mlin minnun pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʊɛ o da. ⁴⁴Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʊɛ, "lala a -wɔ "kaga. 'Pian lɪ 'labɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn -yrɔ -yɛɛ fɛ -blɪ "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ
(Mt 24.1-4; Lk 21.5-7)

13 ¹Zozi a bɔlanan Bali -pan 'kuin, ɛn -a -sruzan 'tu -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyian -a. ɛn waa -tɔ -dandan 'e pɛɛnɔn.»

²ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔn -dandannun nɛn kaa -sɪ -fɔa 'labɛ, yɪ nɛn o -wiiman bɛ, e ya -tanɔn bɔdɪ -a. -A -tɔ -kɔlɛ pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tu 'ka -fo 'e bɔɛzan da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e 'trɛda -nyan tu 'e bɔ
(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

³"Bɛ -sru ɛn Zozi 'ku -nyenlɛa Olivie pɔn da te -a yra a Bali -pan 'kɔn da zia. -A -nan nɛn Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Andre 'wɪ laabu -yrɔ 'o 'saza yɛɪ. O 'nan: ⁴«'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'gʊɛ, tu "cɛn "man nɛn e dra? ɛn -mɛ "man nɛn, waa -kɔnnɛn "yɛ 'nan 'wɪnɪn zɪɛ o "ta dra? 'I vɪ 'kʊɛ!»

⁵Zozi -a vɪdɪ 'sia -wɛ 'nan: «Ka yɛɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tu 'e 'ka see 'paa -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! ⁶Min "kaga -taa 'talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -a. ɛn o -taa minnun "kaga see 'paalɛ -e 'o 'si -si tɪglɪ da. ⁷Ka -kuli -tan wɪnɪn maan, ɛn ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wɪnɪn maan. 'Wɪnɪn zɪɛ te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnɪn zɪɛ -wɛɛ dra 'e 'flin, 'pian 'trɛda -nyan tu "cɛɛ dɪ. ⁸'Lɛglɔn 'tu -ji 'nɔn -taa 'wunlɛa 'lɛglɔn 'tu -ji 'nɔn man, ɛn mingɔnnɛn trɛ -tu -taa 'wunlɛa mingɔnnɛn trɛ -tu man. 'Trɛ -taa 'nyɔɔnlɛ fɛ "kaga "nan, ɛn dra -dandan -taa "minnun -tɛɛlɛ. 'Wɪ yɪdɪ pou sianan "nɛn. 'Pian -a pɛɛnɔn zɪɛ e ya "lɛ 'nan 'nɛn 'yadɪ -le cɪ -yaa pou sianan 'zɔ.

⁹Ka yɛɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Minnun 'ka "kuan -e 'o -ku 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da. Zuif 'nɔn -taa 'ka 'sɔnlɛ sɔnbɔ "a 'wɛɛ cɪn yɪ 'kɔnnun -ji. ɛn "nyian bɛ, minnun -taa "kʊlɛ 'ka 'a -kɔnmandannun 'lee mingɔnnɛnnun cɛin -da 'mɛn 'wɛan. -A -nan nɛn ka dra 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ. ¹⁰Kɔɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn fuimlan "man 'lɛglɔn 'tudu pɛɛnɔn 'ji, 'vaa -e 'trɛda -nyan tu 'e bɔ.

¹¹-Te minnun 'ka 'kun, ɛn o -ku 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a -cɪn -tɔa 'ka 'ji, te -a tu 'bɔ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka vɪ! Ya'a 'taa 'silɛ 'ka 'bɔ 'va dɪ, 'pian Bali lɛi 'saun 'bɛ "paa 'ka 'lɛ.

12 "Bv -mie -taa 'e 'bɔ 'fli "bv -nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn 'nen "ti -mie -taa 'yee 'nen 'nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn 'nennun -mie -taa 'wunlɛa 'o "tɪnun 'lee 'o "bɔnun man 'nan minnun 'e 'o -tɛɛ. 13 Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -lɛ "wɛan bɛ, min pɛɛnɔn -taa 'nanlɛ 'ka man, wa'a 'taa 'ka yulɛ "yi 'dɪ. 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ, ɛn e 'bɔ -a 'lɛ 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ 'ji.»

Tv nen 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da "bɛ, Zozi -a 'wɪ 'vɪ
(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)

14 «Tv -tv -taa "bɔlɛ bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnnɔn -taa "kɔnlɛ fɛnan nɛn e 'ka 'lɛ 'e 'kɔn dɪɛ -a -nan. Min nɛn e 'fluba 'gʊɛ -a ta vɛ bɛ, 'e 'ci man 'kpa! Tv nen 'wɪ zɪɛ kaa 'yɪ drenan Bali -pan 'kuin bɛ, minnun nɛn o cɪ Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flɛn 'bli, 'o 'kʊ pɔnnun yei! 15 ɛn -tɛ min a bei "bɛ, tɛ 'e -wla 'yee 'kuin -e 'e 'kʊ fɛ -tʊ 'sia dɪ! 16 ɛn -tɛ min a fei bɛ, tɛ 'e li 'e da 'fla -e 'e 'kʊ 'yee -trɛlɛ 'si 'yee 'kuin dɪ! 17 Lumɔnnun nɛn o -pɔn cɪ 'o man tv zɪɛ -a man bɛ, 'lee lumɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlɪan -wɔ tv zɪɛ -a man bɛ, -wee yra yɪdɪ "mlianla "da. 18 Ka Bali trʊ 'ba 'nan, tɛ 'wɪ zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn tv -man dɪ! 19 Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tv zɪɛ -a man. Zi Bali 'trɛ drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgʊ yi -a bɛ, -a sʊman 'wɪ yɪdɪ 'ka tɪan drɛlɛ dɪ. ɛn 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pɛɛ 'ka 'dra 'nyɪan 'li 'trɛda "fo "dɪ. 20 Yinun nɛn 'wɪnʊn zɪɛ o dra "da "bɛ, Mɪnsan Bali -a -mie cɛɛn "da. -Tɛ ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛlɛ dɪɛ, "tɛ min -tʊ -wulo 'ka -taa bɔlɛa "va "dɪ. 'Pian minnun nɛn e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -wee "wɛan e yɪnʊn -mie cɛɛn "da.

21 -Tɛ min -tʊ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sɪzan 'wɪ 'ji Crɪzi a 'gʊ, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya -mɪɛn bɛ, tɛ 'ka yi -tɛra "da "fo "dɪ! 22 Kɔɔ minnun nɛn o 'wlu -sean 'nan 'wɛɛ cɪ Crɪzi -a bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'trɛda. ɛn minnun nɛn o 'wlu wɪnʊn vɛ, tɛ waa vɛ 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'nyɪan. O -taa 'lɛbo "fo wɪ -dandan 'lee -cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛlɛ. Waa dra 'nan, -tɛ 'o 'pɛ 'sɔ a bɛ -e 'o minnun nɛn Bali o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, o 'si -sɪ tɪglɪ da. 23 'Cɛɛ vɛ bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa! An 'wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'cɛɛ 'va.»

Blamin -pɪ -tadɪ -lɛ 'wɪ
(Mt 24.29-44; Lk 21.25-33)

24 «-Tɛ 'wɪ yɪdɪ -dan zɪɛ, e cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nun tɔɔn yɪdɛ yra klun -tɔalɛ, mlɛn 'bidɪ 'e 'lɛ -tɔa, 25 mlɛn crɛnnun "sia laji, o -tɛɛmlɛn "tra, ɛn laji fɛnʊn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔ "bɛ, o "sia 'o 'klu -ji. 26 Tɔɔn tɛ minnun pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ye -tanɛn "lɔlu -kɔɛi "da. 'Plɛblɛ -dan -kɔan 'an 'lɔ, ɛn 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. 27 Bali -lɛ 'pasɪanɔn nɛn laji bɛ, an o 'paa -sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan -e 'o minnun nɛn an o 'si "va 'mɛn vɛ -a bɛ, o o cɪn yɪ. Fɛ -tʊ -nan 'ka 'fo 'trɛda, tɛ wa'a min 'sɪlɛ 'bɛ 'nan dɪ.

28 'Wɪ nɛn e dra fɪjɪɛ yɪba "lɛ bɛ, 'e drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a! -Tɛ -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tv a -tanɛn bɔdɪ -a -kɔgɔ. 29 -A -tʊwɪlɪ "nɛn 'nyɪan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ -lɛ vɛ -a. -Tɛ ka 'wɪnʊn

nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadt a bɔnan -kogo!
 30Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagunɔn 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadt man
 'vaa -e 'winun zɪɛ 'o drɛ dɪ. 31Labli 'lee 'tre 'nyan tʊ a, 'pian 'an wei -fo
 -nan 'li 'trilii.

32Tʊ nɛn an -taa "man "bɛ, blamin -tʊ 'ka -a tɔa "fo "dɪ. ɛn Bali -le
 'pasianɔn nɛn laji bɛ, wa'a tɔa "fo "dɪ, ɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an tɔa "fo
 "dɪ, 'pian 'an "tɪ 'bɛ -tɔa 'e 'tʊwli. 33-Yee "wɛan 'ka yɪɛ -tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka
 yɪ -tɛ dɪ! Kɔɔ tʊ nɛn, 'wɪ zɪɛ e dra "man "bɛ, ka'a tɔa dɪ.

34-A -kɔɔn "man wɪ nɛn 'gʊ. Min -tʊ 'bɛ "ta -ko 'ta -kɔɔbli wunan. E 'yee
 'kɔn 'pɛba 'wʊ 'e 'sunɔn 'lɔ. Min -tʊ 'lee 'yee 'nyranman -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn
 o -tʊdʊ pɛɛnɔn lɛ. ɛn yaa 'vɪ min nɛn 'e yɪɛ -tɔa -klɔn -yɾɛ "nɛn "bɛ, -yɾɛ
 'nan, tɛ 'e yɪ -tɛ dɪ.

35-A -tʊwli "nɛn "nyian 'cɛɛ vɛ -a. -Yee "wɛan tɛ 'ka yɪ -tɛ dɪ! Kɔɔ tʊ nɛn,
 'kɔn san lia 'e da "man "bɛ, ka'a tɔa dɪ. -Tɛ funninmlan nɛn oo, -tɛ bada
 nɛn oo, -tɛ mannen tɛdɛ -a nɛn oo, -tɛ bodrun nɛn oo, ka'a tɔa dɪ. 36-Yee
 "wɛan tɛ 'ka yɪ -tɛ dɪ! "Tɔgɔ e 'bɔ 'ka man kligli tɛ ka ya yɪ -tɛnan. 37'Wɪ
 nɛn an cɪ -a vɪnan 'cɛɛ 'gʊɛ, e ya min pɛɛnɔn 'lɛ vɛ -a. Tɛ 'ka yɪ -tɛ dɪ!»

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ
 (Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

14 1Zuif 'nɔn tranun -le 'si nɛn waa 'wʊ nɔnba -ji bɛ, -a "fedi yɪ
 -fʊ "fli -e 'e bɔ. "Fedi zɪɛ -a da nɛn minnun 'kpɔn nɛn 'mannyan
 'ka 'va "dɪɛ -a -ble. Tʊ zɪɛ -a man bɛ, tɛ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci
 vɪnɔn a Zozi 'man -fɔɔnan 'nan, -e 'o 'kun cɪ 'cɛn 'a -e 'o -tɛ. 2'Pian waa 'vɪ
 'o cin yɛi 'nan: «Tɛ -kaa drɛ "fedi yɪ da dɪ! "Tɔgɔ minnun 'o -nan yɪ -e 'o
 'wluan -kaa man.»

Lumɔn -tʊ 'wɪ 'yɪ drɛ Zozi lɛ
 (Mt 26.6-13; Zan 12.1-8)

3Zozi a Betani. E ya Simɔn nɛn -kogobe a "nɛn "man "bɛ -yee 'kuin 'e
 -nyrandtɪ fɛnʊn -sru. -A -nan nɛn lumɔn -tʊ pli Zozi man 'e 'lɔ lɛ -pɔnɛn 'tʊ
 -a. -Laziglɔ nɛn waa laabo nard bɛ, e ya -ji. E 'ka 'e baadt fɛ -tʊ -a dɪ, ɛn -a
 'flɛ a 'plɛblɛ 'kpa. Yaa 'lɛ 'sʊ, ɛn yaa -sɛn Zozi 'win -ji.

4'Wɪ zɪɛ e 'nan min -mienun man, ɛn waa 'vɪ 'o cin yɛi 'nan: «-Mɛ "lɛ
 "wɛan nɛn e -laziglɔ 'kpa bɛ -a sɾɛ 'e "tʊn? 5-Laziglɔ 'labɛ yaa -taan paan.
 -A 'flɛ bɔa yɪ -yaa yaaga 'nyranman "lala -a, -e 'o -pli 'yale -tɛnɔn man.» ɛn
 o 'wɪ blɪ lumɔn zɪɛ -a va.

6'Pian Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka lɪ 'labɛ -a 'tʊvɪ flu! -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn, ka
 'wɪ -tɔa "man? E 'wɪ 'yɪ drɛ 'mɛn. 7'Yalɛ -tɛnɔn a 'ka 'va tʊ pɛɛnɔn man. ɛn
 tʊ nɛn e 'sɔ 'cɛɛ bɛ, ka -kɔlaman 'wɪ 'yɪ "drɛdɪ -a -wɛlɛ. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, an
 'ka 'ka 'va 'gʊ tʊ pɛɛnɔn man dɪ. 8'Wɪ nɛn e -kɔlaman -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa
 drɛ. -Laziglɔ nɛn yaa -sɛn 'an da 'gʊɛ, 'an 'man nɛn yaa drɛ 'nan -e 'waan

wu -a. ⁹Maan ve 'cee 'wɪ tɪɣl 'a 'nan, fɛnan pɛɛnɔn nɛn minnun Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve 'treda bɛ, 'wɪ nɛn lɪ 'gʊɛ yaa dre bɛ, waa -nan 'sinan 'paa, ɛn -yɛɛ -maan 'lɔɔ -e lɪ 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰"Be -sru ɛn Zozi -srɔnɔn 'fuda 'fli 'va min -tu nɛn waa laabo Zudazi Karioti bɛ, e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, 'nan -e 'e Zozi 'nɔn -wɛ. ¹¹Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wɛ "bɛ, e o ci nran. -A -nan nɛn o -tɔ 'da 'nan, 'o -taa "lala -nɔnle -yrɛ. Yi zɪɛ -a da nɛn Zudazi -a man -wɛɛdɪ 'sia 'nan, tu "yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ le.

Zozi 'lee 'e -srɔnɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fedi bli

(Mt 26.17-30; Lk 22.7-20; Zan 13.21-30)

¹²"Fedi nɛn Zuif 'nɔn 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪɛ, -a -ble "da "bɛ e 'bɔ. -A yi tɛde da nɛn o 'blanun -tɛman -e 'o tranun 'si nɔnba -ji "fedi -bli. ɛn Zozi -srɔnɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Nyin zia nɛn i ya "vale 'nan 'ku 'ku "fedi fɛnun -tɔɛn 'yɪɛ?»

¹³ɛn Zozi 'e -srɔnɔn 'fli 'pa 'sia. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Ka 'ku Zeruzalɛm! Ka bɔa min -tu man. 'Yi 'tɔbɔ -kɔan -yrɔ. 'Ka -sɔɔnla -a -sru! ¹⁴Kɔn nɛn, e wla 'ji bɛ, 'ka vɪ -a san le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'ku laabu 'i 'lɔ 'nan, 'kɔn "bɔ "nɛn 'ku 'vale 'an -srɔnɔn 'a, ku -kaa tranun 'sidɪ nɔnba -ji "fedi -ble -ji bɛ, e ya nyin zia?» ¹⁵E -taa 'kɔn "bɔ -dan tu -kɔɔnle 'cee 'kɔn 'ta lou, te -a -ci a 'e dɛdɛ 'va. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn 'ka -cee fɛnun -tɔɛn!»

¹⁶-A -nan nɛn -a -srɔnɔn zɪɛ, o -ku 'fla. Waa 'yɪ "le zɪ Zozi -a 'vɪ -wɛ "bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ɛn o 'si nɔnba -ji "fedi fɛnun man dre.

¹⁷Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn Zozi 'ta 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'fuda 'fli "a. ¹⁸Tu nɛn o yra fɛnun -sru "bɛ, ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Maan ve 'cee 'wɪ tɪɣl 'a 'nan, -kaa nɛn -kaa cɪ fɛnun -blɪnan 'gʊɛ, 'ka 'va min -tu 'bɛ -taa 'an 'nɔnle minnun le.»

¹⁹-A -srɔnɔn 'ta dre 'trɔdrɔ, ɛn waa laabudɪ 'sia -yrɔ "tudɔ 'nan: «An 'bɔ nɛn?»

²⁰ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Ka min -fuda 'fli "nɛn, -kaa cɪ fɛnun -blɪnan 'e cin va 'gʊɛ, 'ka 'va min -tu nɛn. ²¹'Wɪ tɪɣl nɛn, Blamin -pɪ "ta -daa "kale "le zɪ waa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Pian min nɛn, e Blamin -pɪ -nɔn "minnun le bɛ, 'wɪ -taa "bɔɛ -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ "yi "a -e 'o vɪɛ 'o -ya dɪ.»

²²O -fɔ fɛnun -blɪnan, ɛn Zozi 'kpɔun 'si. E Bali muo "fɔ, yaa "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn -wɛ. E 'nan -wɛ 'nan: «Ka 'si! -Nyren 'gʊɛ, 'an 'kɔɛ nɛn!»

²³"Be -sru e 'kulɛnɛn nɛn rɛzɛn -wɛn cɪ -ji bɛ -a 'si. E Bali muo "fɔ, yaa -nɔn -wɛ, ɛn waa mlin 'o pɛɛnɔn.

²⁴Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Nyren 'gʊɛ, 'an nyɛn nɛn. -Yɛɛ "ta -sɛanla -e 'e dre min "kaga -pli "vɛ -a "nyian Bali man 'e 'pɛɛ. ²⁵Maan ve 'cee 'wɪ tɪɣl 'a

'nan, ma'an 'nyian rezen -wen pee mlían dı -trilii, -e yi nen maan -mlían 'e 'pee Bali -le mingonnen treda be 'e bɔ.»

²⁶Zı o cɛen fenun -blidı man be, o Bali 'tɔ bɔ "dre "fɔ. En o -ku Olivie pɔn da.

Zozi -a 'vı 'nan Pieri 'sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zan 13.36-38)

²⁷-A -nan nen Zozi -a 'vı 'e -srúnɔn lɛ 'nan: «Ka pɛenɔn 'ci -taa "srele -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'e 'nan,
e 'bla -sru "pinzan -tea
-e 'blanun 'o fuila "man.»

²⁸'Pian "be -sru, -te an wlúan 'kanɔn 'va be, an -tɔala 'ka 'le Galile 'leglɔn 'ji.»

²⁹En Pieri -a 'vı -yre 'nan: «-Te 'yie "wean min pɛenɔn 'ci sreman -e 'o 'si 'i -sru "be, ma'an 'sia 'i -sru "fo "dı.»

³⁰-A -nan nen Zozi -a 'vı -yre 'nan: «Maan ve 'yie 'wı tıglı 'a 'nan, -pei 'bɔ 'gve -a man be, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dı, 'vaa -e mannen "flizan 'e 'wı.»

³¹En Pieri -a 'vı 'nyian 'nan: «-Te e ya 'nan kve -kaa 'ku 'vale 'yia oo, ma'an dra zı "fo "dı.» En -a -srúnɔn pɛenɔn "o 'wı 'tuwli zıe -a 'vı 'nyian.

Zozi 'ku Bali tru 'bale Zezemani
(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

³²"Be -sru Zozi 'lee 'e -srúnɔn 'bɔla fei nen waa laabo Zezemani be -a da. Yaa 'vı 'e -srúnɔn lɛ 'nan: «Ka 'nyran 'gu! An 'ta -ko Bali tru 'bale.»

³³E Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan -fɔ 'e -sru, en o -ku waa. -A -nan nen nyen Zozi 'cɛndı 'sia en 'klan -dan 'kpa -a -tɛdı 'sia. ³⁴En yaa 'vı -wle 'nan: «An 'ta nen e dre 'trɔdrɔ 'gve, e "mlíanla 'an da. 'Ka 'fu 'gu! Te 'ka yi -te dı!»

³⁵E pli 'e 'le "wennɔn, e blula "tra, en e Bali tru 'badı 'sia 'nan, -te e -kɔlaman dređı -a be, tu -wlıdı 'gve 'e 'si 'e man -kɔɔbli. ³⁶Yaa 'vı 'nan: «An 'ti -baba! I -kɔlaman 'wı pɛenɔn dređı -a. 'Kulenen nen 'wı yıdı cı -ji 'gve, 'i dre -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e dre 'an 'ci 'sɔ wı -a dı, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wı nen 'e dre!»

³⁷En e 'li 'e da, e 'bɔ 'e -srúnɔn yaaga 'bɔ man, te o ya yi -tenan. -A -nan nen Zozi -a 'vı Pieri lɛ 'nan: «Simɔn, i yi -te 'va? Yi'a -kɔlale -e 'i tu "wennen 'gve -a dre, te 'i yie a "man "dɔv? ³⁸Te 'ka yi -te dı! 'Ka Bali tru 'ba, "tɔgɔ 'wı 'wlıdı 'e 'ka 'man yı! Blamin a "va 'nan 'e 'wı 'yi "dra, 'pian -a 'plɛble 'ka -yrɔ "dı.»

³⁹"Be -sru en e -ku 'nyian Bali tru 'bale, te e 'wı 'tuwli zıe -a ve. ⁴⁰En e 'li 'e da 'e -srúnɔn 'va. E 'bɔ o man 'nyian yi -tenan. Kɔɔ o yie 'ciben -tɔ. En wa'a 'wı 'tu yile -e 'o vı -yre "dı.

⁴¹Zozi 'cein yaagazan da be, en yaa 'vɪ -wle 'nan: «Ka yi -tea tian, te ka 'flianla 'ka man -a -trɔɔ? E -nyan, -a tu 'bɔ 'men. Minnun 'ta -daa Blamin -pɪ -nɔnle 'wɪ 'wliɪd 'drenɔn le. ⁴²'Ka 'wluan lou, -e -kaa ku! Min nen e 'ta 'an -nɔan 'minnun le be, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴³Zozi 'fɪ 'wɪ zɪe -a vɪnan, tɔɔn en Zudazi nen -a -srɔnɔn 'fuda 'fli 'bɔ 'va min -tu -a be, e 'bɔla. -Weɛ cɪ 'o 'vale min 'kaga 'a, en sennun 'lee yibanun a -wɪɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun 'be o 'pa 'sia.

⁴⁴Zudazi nen e wle -fɔ be, yaa 'vɪ 'e 'cɛn minnun zɪe -wle 'nan: «Min nen an -atu -te 'man 'be, te Zozi nen. -A 'bɔ nen 'ka 'kun -e 'ka 'ku -a! 'Pian 'ka 'kun 'man 'kpa!» ⁴⁵-Yee 'wean zɪ e 'bɔla be, tɔɔn en e pli Zozi man. E 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'san.» En e -atu -te 'man. ⁴⁶-A -nan nen minnun nen o cɪ waa be, o Zozi 'kun. ⁴⁷Tɔɔn minnun nen -nan be, -a -tu 'yee sɛn 'sɪ 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu 'trɔɛn cɛen.

⁴⁸Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Mɛ 'le 'wean nen ka -ta 'an 'kunle 'ka 'lɔ le sennun 'lee yibanun -a 'le ka -ta crinzan -sru? ⁴⁹Tɔ pɛɛnɔn man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, te an 'wɪ 'paaman minnun ji, en ka'an 'kunle dɪ. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪe, e drɛ -e 'wɪnɪn nen 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be 'e 'le sɔɔ.» ⁵⁰-A -nan nen -a -srɔnɔn pɛɛnɔn 'wɪ 'man -a -sru, en o flan bli.

⁵¹-Gobonen 'tu sɔɔnla Zozi -sru 'e 'ta le sɔ -tuwli 'cɛ 'a. Minnun -a 'kun, ⁵²'pian e 'si 'yee sɔ man, en e flan bli 'e plɔdɪ.

Minnun -ku Zozi 'a tin 'banɔn 'le

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.13-14, 19-24)

⁵³Minnun -ku Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan -dan 'va. Bali -pannɔn 'tanɔn, 'lee min cejenun, 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ fɛ zɪe -a -nan. ⁵⁴Pieri -fɪ -kɔɔbli, en e -kɔla Zozi -sru -trilii, en e wla Bali -pannɔn 'tazan -dan le -klɔn -ji. E -nyran -a 'sɔnɔn yei, te e 'te 'klanman.

⁵⁵Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee tin 'banɔn pɛɛnɔn 'wɪ 'tu -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o 'pa Zozi da -e 'o -kɔla -a -tedɪ -a -le 'wean. 'Pian wa'a 'wɪ 'tu yɪle 'fo 'dɪ. ⁵⁶Min 'kaga 'wlu 'sɛn Zozi man, 'pian o wei 'ka drele -tuwli 'dɪ.

⁵⁷Min -mienun wluan en o 'wlu 'gɔɛ -a -sɛn 'man. Waa 'vɪ 'nan: ⁵⁸«Kɔa 'yɪ -a vɪnan 'nan: «Bali -pan 'kɔn nen blamin -pɛ -a -tɔ be, maan -wia, -e 'an pee -tɔ yi yaaga 'wlu. 'Kɔn nen blamin 'cɛɛ -tɔ 'e 'pɛ -a dɪe, -a 'bɔ nen maan -tɔa.» ⁵⁹'Wɪ 'bɔ zɪe 'be da oo, minnun wei 'ka 'nyian drele -tuwli 'dɪ.

⁶⁰En Bali -pannɔn 'tazan -dan wluan, e -tɔ minnun yei, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'Wɪ nen minnun -a ve 'i man be, yi'a sia 'va 'dɔv?» ⁶¹'Pian Zozi 'ta -fɪ flɪ, ya'a 'wɪ 'tu 'sɪle 'da 'dɪ.

En Bali -pannon 'tazan -dan -a laabu -yrɔ 'nyian 'nan: «Min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nen 'yia? Bali -pɪ nen 'yia?»

⁶²Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nen 'maan. En 'ka pɛɛnɔn, ka -taa Blamin -pɪ yɪle 'e -nyrandɪ 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ 'yi "da. En ka -taa -a yɪle 'sinan laji "lolu -koei "da.»

⁶³-A -nan nen Bali -pannon 'tazan -dan 'e 'ta sɔ 'fɔ 'bɔ, en yaa 'vɪ 'nan: «-Kaa 'ka 'nyian -yee 'wɪ 'nan yɪzan pee -va "fo "dɪ. ⁶⁴Bali sɔnɔn nen yaa 'wɔ bɛ, kaa 'man. "Ka "ve -ji 'nɔn?»

En minnun -a 'si 'va -yre 'nan: «E 'sɔ -ka vɛ -a.» ⁶⁵En min -mienun 'le 'yi 'sendɪ 'sia Zozi da. O sɔ 'pa -a yɪle, en o 'pa 'fɔ -a yɪle, te waa laabo -yrɔ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan, -tɪe fɛ tuv 'yie? 'I -kɔɔn 'kɔe!» En Bali -pannon 'sunɔn -a 'kun, te o -ko -a -sɔndɪ -a.

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ
(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁶Tɔ zɪe -a wɪlu bɛ, te Pieri a tian -klɔn -ji. En Bali -pannon 'tazan -le nɔn lumɔn -tu -ta. ⁶⁷E Pieri 'yɪ 'te "klannan. Yaa -nanjɛɛn tein, en yaa 'vɪ -yre 'nan: «'I 'bɔ "nyian Nazaretɪ min Zozi -sruzan 'tu nen 'yia.»

⁶⁸'Pian Pieri yɔɔ "da. E 'nan: «'Wɪ nen i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ, en ma'an ci man dɪ.» Tɔɔn e 'wɪluan, e -kɔ bei -sia, en mannen -tu wɪ.

⁶⁹'Bɛ -sru nɔn lumɔn zɪe, e Pieri 'yɪ 'nyian, en yaa vidɪ 'sia minnun nen o cɪ -nan bɛ -wɪle 'nan: «Min 'lagɔe e ya 'o 'va.» ⁷⁰Pieri yɔɔ "da 'nyian.

Fɔɔnɔn minnun nen fɛ zɪe -a -nan bɛ, waa 'vɪ 'nyian -yre 'nan: «'Wɪ 'kpa nen. 'I 'bɔ 'gɔe, -a -sruzan 'tu nen 'yia, kɔɔ Galile min nen 'yia.»

⁷¹Tɔɔn Pieri -a vidɪ 'sia: «-Te 'wɪlu nen maan -sean "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nen -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labe -a tɔa "fo "dɪ.»

⁷²'Nun tɔɔn mannen "flizan wɪ. 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Pieri lɛ bɛ, -a -cin -trɔa Pieri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'Vaa -e mannen 'flizan 'e 'wɪ bɛ, te yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yɪ'an 'tɔa dɪ.» Tɔɔn e -wuɔdɪ 'sia.

Minnun -kɔ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le
(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zan 18.28-38)

15 ¹Zɪ tu cɛɛn bodrun bɛ, en Bali -pannon 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn nen o ya Zuif 'nɔn 'le tin 'banɔn 'a bɛ, o wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi yɪ, -e 'o 'kɔ -a -nɔn Rɔm min -kɔnmandan Pilati lɛ.

²Pilati -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnɔnɔn nen 'yia?»

Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «-Nyɪɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

³En Bali -pannon 'tanɔn 'wɪ "kaga 'pa Zozi da. ⁴-A -nan nen Pilati -a 'vɪ -yre 'nyian 'nan: «'Yɪ'a 'wɪ 'tu ve dɔv? 'Wɪnun nen, waa "paa 'i da bɛ, yɪ'a maan dɔv?»

⁵'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tu 'sile "da "dɪ. 'Wɪ zɪe e Pilati 'kan.

Minnun 'o 'nan Pilati 'e Zozi 'te!

(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Zan 18.39-19.16)

⁶Le -tudv pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidu nɔanba -ji "fɛdi dredt 'bɔ bɛ, -kɔnmandan 'sia -pɔ 'kɔnzan 'tu man. -Pɔ 'kɔnzan nen minnun ci "va 'nan 'o 'si 'man "bɛ, -a man nen e 'sia. ⁷Le 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, min -tu nen waa laabo Barabazi bɛ, te e ya -pɔ 'kuin 'o 'vale 'wɪ 'wɪdi "drenɔn nen, o 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, en o min -te 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ waa. ⁸Minnun "kaga "ku Pilati -va, en 'wɪ nen yaa dra -wɛ -wee "fɛdi da -tidi bɛ, waa laabu -yɔ.

⁹Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Ka ya "vale 'nan, 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen man?» ¹⁰Kɔ Pilati -a -kɔnnen 'yɪ 'nan, Bali -pannɔn 'tanɔn "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wean nen o -ta Zozi 'a 'yɛ. ¹¹Bali -pannɔn 'tanɔn -tɔa minnun man, -e 'o vɪ Pilati lɛ 'nan, Barabazi man nen 'e 'si.

¹²En Pilati -a laabu minnun "kaga zɪɛ -wɔ 'nan: «-Mɛ 'va nen ka ci 'nan, 'an drɛ min nen kaa laabo Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen bɛ -yɛ?»

¹³-A -nan nen o paan 'nan: «I -pɛin yiba "plan da!»

¹⁴Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Wɪ 'wɪdi "cɛn "nen yaa drɛ?»

'Pian o paan 'nyian 'kpa 'pleble. Waa 'vɪ 'nan: «I -pɛin yiba "plan da!»

¹⁵Minnun ci "nrandɪ 'sɔ Pilati lɛ, -yee "wean e 'si Barabazi man. En e Zozi 'nɔn 'yee 'sounjanun lɛ 'nan 'o -sɔn -ngble -a, -e 'o 'ku -a -pɛin yiba "plan da.

'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wɔ

(Mt 27.27-31; Zan 19.2-3)

¹⁶'Sounjanun -ku Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. En o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ 'man. ¹⁷O mingɔnnen -tralɛ -gblɔ 'tɛndɛn 'tu 'wɔ Zozi da. O lei 'tan, en waa 'wɔ -a -wulo -man "le mingɔnnen kle 'zɔ. ¹⁸-A -nan nen waa 'tɔ budɪ 'sia, te waa ve 'nan: «Kvi 'tɔ bo, Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen!» ¹⁹Waa -sɔndɪ 'sia 'e 'wulo -man -cɛan -kɔ -a, te o 'le 'yɪ -sɛan "da. En 'o "pɔ -sɔɔnmlan "wɔ, te o "kuannan -a 'lɛ. ²⁰Zɪ o cɛɛn -a sɛɛ wudɪ man bɛ, en o mingɔnnen -tralɛ zɪɛ -a 'sɔ "da. O -yee sɔnɔn 'wɔ 'e da, en o -ku -a 'nan -e 'o -pɛin yiba "plan da.

Zozi -pɛinnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

²¹'Sounjanun -kudɪ 'sia Zozi 'a, en 'o cin 'yɪ Sirene min -tu -a. Waa laabo Simɔn, e 'sia fei. Alexandre 'lee Rufus 'tɪ 'nɛn. 'Sounjanun 'tɔ Simɔn zɪɛ -a -sru "sa -a 'nan -e 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia. ²²O -ku Zozi 'a fenan nen waa laabu Gɔlgota bɛ -a -nan. Gɔlgota -ci nen 'nan, min -wulo klo. ²³-Wɛn nen waa baa 'yile nen waa laabo mire bɛ -a bɛ, o ya "vale 'nan 'o -nɔan -yɛ. 'Pian Zozi 'ka -a mlinlɛ dɪ. ²⁴En waa pɛin yiba "plan da, "bɛ -sru en o -yee sɔnɔn pli 'o cin yei. Waa drɛ 'lein 'wɛ 'tuɔladɪ da.

²⁵Waa pein yiba "plan da bodrun te yide wluan fɔɔ. ²⁶'Wɪ nen waa -te "man "be, waa cɛn -te yiba 'fɔ da, en waa pein Zozi 'ta lou. Waa cɛn -te "da 'nan:

«Min 'gʊɛ,

Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn.»

²⁷O 'wɪ 'wɪdɪ "dɛnɔn "fli pein yiba "plan da. Waa -tʊ pein yiba "plan da Zozi 'pɛ 'yi "da, en waa -tʊ pein yiba "plan da -a -pɛ bʊ da. ²⁸['Wɪ nen e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji be, zɪ e 'le sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan: «Minnun -taa -a 'sɪlɛ 'wɪ 'wɪdɪ "dɛzan -a.»]

²⁹Minnun nɛn o -ciala fɛ zɪɛ -a -nan be, o Zozi "srɔnman, te 'o 'wulo nyɔnman. Waa ve -yɛ 'nan: «Ee! Yiɛ "cɛɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -tɔ yi yaaga 'wlu 'gʊ dʊv? ³⁰'I 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!»

³¹Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn "o sɛɛ 'wʊ "nyian. "O 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kɔlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ. ³²-Te e ya min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nɛn, e cɪ Izraɛl 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a bɛ, 'e 'si yiba "plan da! -Te 'kʊ 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, kʊ yi -tɛala "da.» En min "fli "nɛn minnun o pein yiba "plan da Zozi "srɔn "bɛ, "o Zozi srɔn "nyian.

Zozi -ka -nan

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

³³Yide 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, en klun -trɔa 'trɛ pɛɛnɔn da. E -fʊ zɪɛ -trɪlii, en funninmlan yide tɛɛnla. ³⁴Zɪ e 'bɔ zɪɛ, en Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eloi, Eloi, lama sabatani?» 'Wɪ zɪɛ -a -ci nɛn 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

³⁵Min -mienun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «'Ka "trɔɛn 'pla! E ya Eli laabɔnan.»

³⁶Sounja min -tʊ flɛn bli, e -kʊ sɔ 'sɪlɛ, yaa 'wʊ 'wɛn 'wɛ 'cɛn 'va, yaa 'wʊ -cɛn -kɔ "nɛn, en yaa 'pa Zozi 'lɛbo "nɛn 'nan -e 'e 'yi flɔn "ji. En min zɪɛ e 'nan: «'Ka 'tɔ -e -kaa -nan yɪ, -te Eli -taa -a 'sɪlɛ yiba "plan da -o.»

³⁷'Pian Zozi paan 'plɛblɛ, en 'e yɪɛ 'le 'wʊ.

³⁸-A -nan nɛn sɔ -dan nɛn 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fʊ 'bʊ 'ji "fli. E 'fʊ bʊdɪ 'sia lou, en yaa -sɛn "tra.

³⁹Zɪ 'sounjanun tazan nɛn 'e 'tɔdɪ Zozi 'lɛ bɛ, yaa -kanaan 'yɪ bɛ, e 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

⁴⁰Fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan be, lʊmɔn -mienun a 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te o yɪɛ a -nan nun. Madala lɪ Mari, 'lee Salome, 'lee Mari nɛn, e cɪ Zaji -gobonɛn 'lee Zoze "bʊ "a bɛ, o ya 'o yɛi. ⁴¹Tʊ nɛn Zozi a Galilɛ bɛ, lʊmɔnnun zɪɛ o sɔɔnla -a -sru, te o 'nyranman "paa -yɛɛ. Lʊmɔn -mienun nɛn 'o 'vale Zozi nun -a, o -kʊ Zeruzalɛm bɛ, "o ya "nyian -nan.

Zozi wu -nan

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁴²Yi zɛ, yaa yi nen, en Zuif 'nɔn 'le 'flinla 'yi 'ta 'e pou 'siala. -Yee 'wean zi funninmlan 'pla be, ⁴³Arimate min Zozefu -ku Pilati -va. E -pɔan 'kun 'pleble, en e toba -fɔ Pilati le 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yre. Zozefu zɛ, e ya Zuif 'nɔn 'le 'wɪ tin 'banɔn 'va min -dan tu -a. En e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingɔnnen -blɪdɪ 'sia 'yee minnun da. ⁴⁴Pilati 'plo 'fɔ -a mandɪ -a 'nan Zozi 'ka 'va. En e min 'pa 'sia 'sounjanun tazan laabunan. Zi e -ta be, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Zozi 'ka -a -nan 'mɔn?» ⁴⁵Zɪ Pilati 'sounjanun tazan wei 'man be, en e Zozi pa -nɔn Zozefu le. ⁴⁶Zozefu sɔ fenyian 'lo, e Zozi 'kadɪ 'si yiba 'plan da, en yaa 'pa 'man. -A -nan nen e -ku -a wule -yre nen waa 'bu puo -kɔle ji be, -a ji. "Bɛ -sru e -kɔle -dan blu, en yaa -tɔ -yre zɛ -a 'nen. ⁴⁷Madala li Mari 'lee Zoze "bu Mari be, fenan nen o Zozi 'wu be, waa -nan 'yi.

Zozi wluan -kanɔn 'va

(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zan 20.1-10)

16 ¹Zɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla 'yi cit be, Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Zaji "bu Mari -ku tɔɔ nen -a -koei "a 'nɔnɔn be -a 'lɔle. Kɔɔ o ya 'vale 'nan 'o 'ko -a wule Zozi man. ²En 'mɔnnen yi nen 'flinla 'yi -sru 'yi "a be, -a bodrun puunɔn, te yide "ta wuanla be, lumɔnnun zɛ o -ku -yre da. ³Waa vɪ 'o cin le 'nan: «Tɛ 'ta -tɔa -kɔle -dan nen -yre 'nen "be -a man -cɛɛ?»

⁴Pian 'wɛɛ 'o yie 'tɔ be, waa 'yi 'nan, -kɔle -dan 'bɔ nen -yre 'nen "be, e ya 'e "bludɪ. ⁵-A -nan nen o wla 'yre 'bɔ 'ji, en o -gobonen 'tu 'yi. -Trale -gbɔ 'fuvu a "da, en e ya 'e -nyrandɪ 'o 'pɛ 'yi "da. Nyen o cɛɛn.

⁶Pian min zɛ e 'nan -wle 'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cɛn dɪ! Ka ya Nazaretɪ min Zozi nen waa pein yiba 'plan da be, -a -weenan. E 'ka fe 'gʊɛ -a -nan dɪ, e wluan -kanɔn 'va. "Ka 'yiɔ, fenan nen waa 'pla 'nen "be, -a -nan nen 'gʊ. ⁷Ka 'ku -a vɪ -a -srunɔn 'lee Pieri le 'nan, e -trɔa o 'le Galile. Ka bɔa "man "nan nun, 'le zi yaa 'vɪ 'cɛɛ 'e 'cɛn be -yee 'wɪ 'zʊ.»

⁸O 'bɔla 'yre -ji 'nyiandʊ flɔn -a, gligli o 'kun. En wa'a -kɔlale -a -nan wɪ vidɪ -a min -tu le dɪ, nyen 'pleble o cɛɛn 'le "wean.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala li Mari le

⁹Zozi wluan -kanɔn 'va 'mɔnnen yi nen 'flinla 'yi -sru 'yi "a be, -a bodrun puunɔn. 'E 'fli kɔɔn 'e tɛdɛ Madala li Mari le. Li zɛ -a -sru 'nen e -yʊ -wɪdɪ 'sɔravli 'pin. ¹⁰Minnun nen o cɪ 'nen Zozi -sru "be, trun -fɔ o pɛɛnɔn man, te o ya -a -wuɔnan, en li zɛ e -ku -a vile -wle. ¹¹Pian zi yaa 'vɪ 'nan, Zozi a 'e 'belidɪ be, wa'a yi -tɛlɛa "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn 'fli le
(Lk 24.13-35)

¹²"Be -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn 'fli 'le, te o ya -kɔnan 'fla "wennen 'tu da. 'Pian 'e 'fli kɔɔn 'e 'kɔle pee -a. ¹³O 'li 'o da, en waa -nan wɪ 'vɪ -a -srɔnɔn -mienun le, 'pian wa'a yi -telea "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn 'fuda -tu le
(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23)

¹⁴"Be -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn 'fuda -tu le, te o ya fe -blunan. E 'o "trɔɛn nyuɔn, kɔɔ -wee yi -teradɪ 'wɪ da "ka "dɪ, en o "trɔɛn a "yuyɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan, minnun nen waa 'yɪ 'nan e 'beli en waa 'vɪ -wle be, wa'a yi -telea o da dɪ.

¹⁵"Be -sru e 'nan -wle 'nan: «Ka 'kɔ 'trɛda fe pɛɛnɔn 'nan -e 'ka Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪ minnun pɛɛnɔn le! ¹⁶Min oo min nen e yi -tera "da en waa -batize drɛ be, e -taa 'sile 'wɪ 'ji. 'Pian min oo min nen, ya'a yi -telea "da "dɪ, ya'a 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪ -a ye dɪ. ¹⁷Minnun nen o yi -tera "da "be, o 'lebo "fɔ wɪnɔn 'gɔɛ -a dra. O -yɔ -wɪlɪdɪnɔn -pian "minnun -sru 'an 'tɔ da, en o wei 'trɛ -fɔa. ¹⁸-Te o -mlɛn 'kun 'o 'lɔ oo, -te o min -te 'yile mlin oo, ya'a fe -tu dra -wle "dɪ. 'O 'pɛ "paala -ce -tɛnɔn da, -e 'o 'beli.»

Zozi 'li 'e da Bali va
(Lk 24.50-53)

¹⁹Zɪ Minsan Zozi cɛɛn 'wɪnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man be, en e wluan, e -ku laji, en e -nyran Bali -pɛ "yi "da. ²⁰-A -srɔnɔn 'kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪle fe pɛɛnɔn 'nan. Minsan Zozi 'pa o -va. En 'wɪ nen waa 'vɪ be, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nen, kɔɔ e ciɪla o va, en o 'lebo "fɔ wɪnɔn drɛ.